

Inkerin kulttuuriseura
Inkerin kulttuurin edistäjä ja elvyttäjä
vuodesta 1993

Inkerin kulttuuriseuran jäsenlehti 1/2013

INKERIN KULTTUURIKANAVA

Aune Kämäräinen ja Helena Miettinen Paulaharjun
jalanjäljissä Vuoleen kirkonmäellä toukokuussa 2012

s. 4 RETKELLÄ KIELIKYL-
PYRYHMÄN KANSSA

s. 11 PIIPAHDUS
KELTOSSA

s. 15 VIESTIJÄKOULU-
TUKSEN SATOA

s. 14 OMENAMUISTOJA

TASAVUOSIJUHLAA 2013

Olen useassa yhteydessä muistellut 20 vuoden takaisia tapahtumia, joiden seurauksena Inkerin kulttuuriseura syntyi vähän kuin sattumalta helmikuussa 1993. Seura perustettiin, koska Inkerinmaalla toimineelle Röntyskä-ryhmälle tarvittiin suomalainen isäntäjärjestö. Perinteisen juhlapuheen asemesta yritän luoda katsausta viimeiseen 20 vuoteen tapahtumissa itse mukana eläneenä, mutta myös laajemmasta perspektiivistä ilmiöitä katsellen.

SATTUMALTA SYNTYNYT

1990-luvun alussa, kun Inkerin kulttuuriseura syntyi, Inkeri-järjestöjä oli huomattavasti vähemmän kuin nykyisin. Nykyinen Suomen Inkeri-liitto toimi vielä Inkeriläisten yhdistyksenä kyntäen omaa vakiintunutta sarkaansa matalaa profiilia pitäen. Paluumuuton käynnistyminen aiheutti kuitenkin paineita Inkeriläisten yhdistykselle, mutta järjestö suhtautui uusiin haasteisiin varsin varautuneesti. Se ei pystynyt vastaamaan myöskään Inkeri-boomin havahduttamien suomalaisten Inkeri-ystävien toiveisiin, sillä Inkeriläisten yhdistyksen sääntöjen mukaan jäseniksi voitiin hyväksyä ainoastaan inkeriläistaustainen henkilö. Ripeällä sääntömuutoksella olisi Suomi-Inkeri-seuran perustaminen vältetty. Niinpä nuoret heimoaateen innostamat Inkerin ystävät perustivat vuonna 1989 Suomi-Inkeri-seuran, joka otti näyttävän paikan Inkeri-asioiden edistäjänä. Paluumuuttajat puolestaan perustivat Paluumuuttajat ry:n, jonka toiminta kuitenkin jo muutaman vuoden jälkeen näivettyi. Myös Suomi-Inkeri-seuralle kävi heikosti. Se tukehtui omiin sisäisiin riitoihinsa.

Kähinän sivutuotteena syntyi kuitenkin Inkerin kulttuuriseura. Näin se tapahtui. Suomi-Inkeri-seuran hallituksen kokouksessa peruttiin yllättäen muutaman viikon päähän suunniteltu Röntyskä-ryhmän Suomen vierailu. Rappulan Röntyskä-rouvilla oli kuitenkin tanssikengät pakattuina valmiiksi ja ulkomaanpassit käsilaukussa. Esintymismatkan peruutus olisi ollut valtava pettymys. Niinpä suuri osa Suomi-Inkeri-seuran hallituksen jäsenistä käveli ulos Hämeentiellä sijainneesta toimistosta ja istahti naapurikorttelissa sijainneeseen Linda-ravintolaan pohtimaan tilannetta. Lopputuloksena allekirjoitettiin Inkerin kulttuuriseuran perustamiskirja. Seuran ensimmäisen hallituksen jäsenet olivat Soili Uronen, Hilikka Putro, Toivo Flink, Marja Karhula, Tytti Piironen ja Helena Miettinen.

Inkerin kulttuuriseura emännöi Röntysköjen konsertit Helsingin Karjalatalossa, Keravan seurakuntakeskuksessa ja Tampereella.

SEURAAVA TAPAUS

Inkeri-järjestöjen kasvu jatkui. Vuonna 1990 käynnistynyt paluumuutto jatkui ja väkeä virtasi romahtaneesta Neuvostoliitosta Suomen lamaan tuhansien ihmisten vuosivauhtia. Viranomaispuoli toimi parhaansa mukaan, mutta paljon jäi myös puuttumaan. Viranomaisille oli yllätys, että kaikki tulijat eivät osanneetkaan suomea, mikä vaikeutti neuvontaa. Paineet inkeriläisten omalle palvelukeskukselle olivat suuret. Inkeri-järjestöihin satoi pyyntöjä ja kyselyitä. Paluumuuttajaksi aikovat saattoivat tulla Suomeen rahatta ja asunnotta. Puhelin saattoi soida mihin vuorokauden aikaan tahansa. Tulijat eivät ymmärtäneet, ettei Helsingissä ollut vapaita asuntoja presidentin kutsumille.

Monen väännön jälkeen sekä eri ministeriöiden ja järjestöjen välisten neuvottelujen tuloksena paluumuuttajien kotoutumispalvelujen tukemiseksi päätettiin perustaa oma organisaatio Inkerikeskus. Valmistelussa toimikunnassa keskusteltiin perusteellisesti uuden organisaation juridisesta muodosta. Parhaana mahdollisena pidettiin säätiötä, jonka hallituksessa olisivat edustettuina eri inkeriläisjärjestöjen valitsemat jäsenet. Säätiöstä jouduttiin kuitenkin luopumaan perustamispääoman puutteen takia. Niinpä toimikunta päätti, että Inkerikeskus perustetaan yhdistykseksi, jonka jäseninä ovat muut inkeriläisjärjestöt.

MUTTA KUINKAS SITTEN KÄVIKÄÄN?

Inkerikeskuksen perustamisella oli kiire avustushakemusten tekemisen takia seuraavaksi toimintavuodeksi. Yhdistyslain mukaan yhdistyksen perustamiseksi tarvitaan kolme perustajaa. Inkeriläisjärjestöistä perustajajäseniksi ilmoittautuivat Paluumuuttajat ry ja Inkerin kulttuuriseura. Elettiin elokuuta 1995. Suomen Inkeri-liitto ilmoitti, että se ei pysty tulemaan mukaan perustajaksi ennen yhdistyksen syyskokouksen päätöstä eli vasta marraskuussa. Jotta uusi yhdistys saataisiin rekisteröitäväksi, sääntöihin lisättiin henkilöjäsenyys. Tarkoitus oli, että henkilöjäsenet olisivat tilapäinen ratkaisu eikä niiden määrää lisättäisi.

Nyt jälkepäin tiedetään, että henkilöjäsenyyden salliminen oli paha virhe, mutta vielä suurempi virhe oli, ettei kyseistä sääntökohtaa muutettu heti kuin mahdollisuus siihen tuli. Inkerikeskuksen ensimmäisenä puheenjohtajana olisin voinut vaikuttaa asiaan, jos olisin ymmärtänyt seuraukset.

Inkerikeskuksen rooliksi oli suunniteltu eri inkeriläisjärjestöjen yhteistä foorumia, joka hoitaa neuvontaa ja tarjoaa tiloja Inkeri-järjestöjen käyttöön. Muistan hyvin, miten Inkerikeskuksen perustavassa kokouksessa joku osanottaja epäili, että yhteistoiminnan sijasta tuloksena olisi uusi perustoimintaa harjoittava Inkeri-järjestö muiden olemassa olevien lisäksi. Tämä ennustus kävi toteen.

Vain ensimmäisinä hallituskausina inkeriläisjärjestöjen edustus toteutui, järjestöjen edustajat pudotettiin yksi toisensa jälkeen pois hallituksesta. Inkerikeskuksen toiminnanjohtaja halusi suosituksista huolimatta kasvattaa henkilöjäsenien määrää ja liitti jokaisen neuvontakursseilla olleen paluumuuttajan yhdistyksen jäsenyyteen. Inkerikeskus alkoi kulkea omia reittejään, jossa inkerinsuomalaisuudella on ollut vuosi vuodelta yhä vaatimattomampi osa.

RINTA RINNAN ASTUKAAMME, SISKOT, VEIKOT!

Vuoden 2013 alussa Inkeri-järjestökenttä on hajanaisempi kuin parisenkymmentä vuotta sitten, jolloin Inkerikeskus ja Inkerin kulttuuriseura olivat Suomen Inkeri-liiton jäsenjärjestöjä. Muutama vuosi sitten kumpikin järjestö erotettiin liitosta maksamattomien jäsenmaksujen takia.

Inkerin kulttuuriseura oli ollut Suomen Inkeriliiton jäsenjärjestönä toistakymmentä vuotta, mutta koki, ettei saanut liitolta mitään jäsenmaksujensa vastineeksi. Se ”jokin” olisi voinut olla edustus liiton hallintoelimityksessä. Inkerikeskusta lukuun ottamatta jokaisella pienelläkin paikallisjärjestöllä on edustaja liiton hallituksessa. Liiton puheenjohtajavaihdoksen yhteydessä otin asian puheeseen, mutta tuloksetta. Hallituspaikan sijaan esitettiin liiton jäsenyydestä erottamista. Päätös tuntui ikävältä, mutta Inkerin kulttuuriseuran käytännön toimintaan se ei juuri vaikuttanut.

Inkeriläiskentän värikäs historia huomioon ottaen tuntuikin todella lämmittävältä Inkeri-liiton syksyllä valitun uuden puheenjohtajan Alina-Sinikka Salosen yhteydenotto, jossa hän on kutsunut eri inkeriläisjärjestöjen edustajat keskustelutilaisuuteen ja ehdottanut konkreettisia yhteistyömahdollisuuksia.

Haasteita riittää yhdistysten luvatussa maassa. Inkerikeskus ja Inkerin kulttuuriseura eivät suinkaan ole ainoita ”villejä” Inkeri-järjestöjä. Yhdistysrekisterin nettisivulta tarttuu Inkeri-hakusanalla huomattava joukko järjestöjä. Helsingistä: Inkeriläiset ja karjalaiset heimoveteraanit, Inkerinsuomalaisten paluumuuttajien yhdistys ry, Lappeenrannasta Inkerinite ry ja Lappeenrannan inkeriläiset paluumuuttajat ja ystävät ry, Lahden Inkerinsuomalaiset ry, Tampereelta Inkeri apu ry ja Tampereen seudun Inkeri-seura ry, Inkerin lapsityön tuki ry Kangasala ja Turusta Turun Inkerin Yhdistys ry, Turun seudun inkerinsuomalaiset paluumuuttajat yhdistys ry sekä Tarmokkaat ja Ahkerat Inkerinsuoma-

laiset Paluumuuttajat - TAIP ry. Kaikilla edellä mainitulla oli muutaman vuoden takaisia rekisterimerkintöjä, joten yhdistys jollain tavoin toimii.

UUSIA TUULIA KAIVATAAN

Alina-Sinikka Salosen veto on osoitus siitä, mitä voi tapahtua, kun henkilövaihdosten jälkeen uudet tuulet alkavat puhaltaa. Samaa toivon myös Inkerin kulttuuriseuralle, jonka puheenjohtajana olen toiminut nyt 20 vuotta. Vuonna 2014 on jonkun toisen vuoro tarttua sauvoihin.

Inkerin kulttuuriseura on 20 vuoden aikana piirtänyt monenlaisia jälkiä inkeriläiseen historiaan. 1990-luvun taideleirit olivat inkeriläisiä kulttuurivoimia yhdistäviä tapahtumia, samoin monet konsertit. Seura on julkaissut useita Inkeri-aiheisia kirjoja monipuolistamaan Inkeri-kuvaa. Juhlavuoden kunniaksi ilmestyy *Kuka kukin on Inkerissä* – kirja, johon on koottu tietoja inkeriläistaustaisista vaikuttajista. Olemme vieneet läpi monia yhteistyöprojekteja Venäjällä toimivien järjestöjen kanssa. Erityisesti on mainittava inkeristen ja vatjan kielen ja kulttuurin tukiprojektit. Seura on kehittänyt myös taiteellisin keinoin toteutettavaa muistelutyötä, josta on tullut suoranaainen vientituote. Muistelutyöpajoja on pidetty eri puolilla Eurooppaa ja samalla Inkeri ja inkeriläisten vaiheet ovat tulleet tutuiksi ihmisille lukuisissa Euroopan maissa.

Kyntämättömiä sarkoja on jäljellä paljon ja tekemistä riittää. Työtä pelkäämättömille kyntäjille on kysyntää.

Toivotan lukijoille menestyksekkästä vuotta 2013

*Helena Miettinen
Puheenjohtaja*

SISÄLLYS

Marian kirkon suomenkerho syysretkellä	4
Inkerikkotyöt talvisessa Helsingissä	7
Järvisaaren suomalaiset	8
Suomea oppii, kun on sisua ja innostava opettaja	11
Suomalais-ugrilaiset kielet käyvät Venäjällä eksoottisiksi	12
”Kalevala on kirjoitettu Venäjällä”	13
Jaetaan muistoja	14
Viestijäkoulutuksen satoa	15
Inkerinmaata ristiin ja rastiin Paulaharjun jalanjäljissä	17
Markkovan hiirkoira	19
Sarlotka	19
Inkeriläisyyttä etsimässä	20
Kevään tapahtumakalenteri	23
Inkeriläisiä neulemalleja	24

Aune Kämäräinen

MARIAN KIRKON SUOMENKERHO SYYSRETKELLÄ

Helmi Jelovan kanssa Hietamäen kirkolla

Pietarin Pyhän Marian kirkolla viikoittain kokoontuva ikäihmisten suomen kielen kurssi teki lokakuun 2012 alussa retken Hatsinan ympäristöön. Matkanjohtajana ja oppaana toimi Wladimir Kokko Pietarin Inkerin Liitosta. Tarkoituksena oli kierrellä kurssilaisten vanhoissa kotikylissä, mutta tosiasiassa monia kyliä ei enää ollut olemassakaan tai ne olivat liian kaukana. Löytyi sentään yksi, Innalan kylä 50 km päässä Pietarista. Se oli Helmi Jelovan (o.s. Himanen) vanha kotikylä, ja Helmin kertomana saatiin kuulla paljon kylän historiasta.

Innalan kylä on Hietamäen seurakuntaa. Retkeläiset pääsivät käymään nykyisessä Pietarin ja Paavalin kirkossa, jonka pastorina on Väinö Kuortti Kupanitsasta. Kirkon viereistä nurmikkoa koristi vanhoista maataloustyökaluista tehty ”veistos”. Vaaleanharmaa puukirkko on rakennettu 1995, ja sen torni muistuttaa hieman Hietamäen vanhan kirkon tornia, josta oli valokuva kirkkosalissa. Vanha kirkko sijaitsi viiden kilometrin päässä nykyisestä – alkuperäisellä paikalla on edelleen kunnossa pidettävä hautausmaa.

–Sunnuntainen kirkkomatka oli ennen vanhaan tärkeä toimitus, Helmi kertoi. – Kirkkoon haluttiin tulla siisteinä, niinpä kotoa kirkolle käveltiin sulan maan aikaan avojaloin, kengät pantiin jalkaan vasta kirkolla. Kirkko suljettiin vuonna 1937 ja puna-armeija purki sen vuonna 1938. Suomalaisia vierailee aika ajoin Hietamäen kirkossa. Turun, Kaarinan ja Seinäjoen seurakunnat ovat suomalaisia ystävyysseurakuntia.

KRASNOE SELOSTA KOHTI HATSINAA

Krasnoe Selo (Kraasselo) on vanha venäläinen varuskuntapaikkakunta, perustettu jo 1700-luvulla. Aikoinaan se on ollut oma kylänsä, mutta kuuluu nyt Pietariin. 1700-luvulta on myös kaupungin hieno, barokkityyliin rakennettu, korjat-

tu ortodoksinen kirkko. Nykyisin kaupunkikuvaan kuuluu sen läpi porhaltava vilkas, ruuhkainen liikenne. Ollaan tärkeiden valtateiden risteyskohdassa: oikealle lähtee Narvaan ja Tallinnaan, vasemmalle Hatsinaan vevä maantie.

OLIKO PAAVALI I VAIHDOKAS?

Hatsina on Inkerin maantieteellinen keskus. Siellä asuu eniten suomalaisia. Kaupungin nykyinen asukasluku on 100 000 henkeä.

–Hatsinaan liittyy erikoinen osa Venäjän ilmailuhistoriaa, kertoi Wladimir Kokko. –Upseeri ja insinööri Mozhaiski suunnitteli Venäjän ensimmäisen lentokoneen. Se ei kuitenkaan koskaan lentänyt. Hatsinan lähelle rakennettiin myös Venäjän ensimmäinen lentokenttä. Paikalla olevan kaupunginosan nimi on nykyisinkin Aerodrom.

Hatsina sai tärkeän aseman tsaari Paavali I:n ansiosta. Paavali oli Katariina II:n ainoa avioliitossa syntynyt poika. Paavali piti Hatsinasta ja asui usein siellä. Pääkatu oli alkuaan nimeltään Keisari Paavali I:n Prospekti – nykyisin se on Lokakuun 26. päivän katu. Suomalainen luterilainen kirkko rakennettiin paikkakunnalta louhittu keltaisesta kalkkikivestä. Louhimo sijaitsi Puutosin kylässä. Samasta kivistä rakennettiin

Retkiseurue kuuntelee Hietamäen kirkossa Wladimir Kokon esittelyä Hietamäen seurakunnan vaiheista. Yläkuvassa Helmi Jelova. Kuvat Aune Kämäräinen.

Pietarin Kazanin katedraali. Louhinta tarjosi paljon työtä paikallisille talonpojille.

Kansan parissa kulkee epäily, että Paavali I ei ehkä ollutkaan oikeasti Katariinan poika. Katariinan oma lapsi kuoli synnytyksessä, eikä asiaa hennottu paljastaa keisarinnalle, vaan imettäjä, inkerinsuomalainen Maria Sykiäinen vaihtoi tilalle oman vastasyntyneen poikansa. Paavalin muusta tsaariperheestä poikkeava ulkonäkö tukee näitä epäilyksiä. Paavalilla oli myös kovasti harrastusta suomalaisuuden tukemiseen. Hän perusti omilla varoillaan ensimmäisen suomenkielisen alkeiskoulun ja auttoi luterilaisen kirkon rakentamisessa. Kaarle Sykiäinen vapautettiin maaorjuudesta ja hänelle annettiin tontti. Paikkakunnalla asuu edelleen Sykiäisiä.

HUDILAISEN SUKUJUURET TAAITSASSA

Hatsinan seudulla on paljon si-loppuisia kylännimiä, ne viittaavat sukunimiin kuten Villasi (Villanen). Ajettaessa eteenpäin Hatsinasta näkyy kaukana peltojen takana Tuutarin kirkonmäki – se on ”Inkerin Sveitsiä” kuten Toksovakin. Tuutarissa pidettiin Inkerin Liiton toiset juhannusjuhlat 1990-luvun alussa. Ensi kesänäkin on tarkoitus pitää juhannusjuhlat. Tuutarista on enää jäljellä oikeastaan vain kaunis kansallispuku. Taaitsaan

rakennettiin vanhustentalo 1995. Nyt sen 28 vanhuksesta on enää neljä suomalaista mummoa. Taaitsasta alkoi Karjalan tasavallan nykyisen päämiehen Aleksander Hudilaisen poliittinen ura. Hän oli ensin Taaitsan kylän päällikkö, sitten Hatsinan kaupunginjohtaja, sitten Leningradin alueen lainsäädäntökomitean puheenjohtaja ja nyt Karjalan päämies.

Täällä virtaa Inkerejoki, josta arvellaan Inkerin saaneen nimensä. Kylännimi Valjala saattaa puolestaan viitata täällä muinoin olleeseen vatjalaisasutukseen (Vatjala?).

Inkerin suomalaisasutus oli alkuaan tiheää ja inkeriläisyys syvää. Luterilaisia kirkkoja oli 20 km välein. Ennen vallankumousta tsaarit suhtautuivat luterilaisuuteen melko myönteisesti – se johtui ehkä siitä, että heidän puolisonsa olivat usein saksalaisia prinsessoja, siis alkuaan luterilaisia.

KOLPPANAN SEMINAARIN MERKITYS

Kolppanaan vuonna 1863 perustetulla suomenkielisellä opettajaseminaarilla oli suuri merkitys. Se perustettiin vain hieman myöhemmin kuin Suomen ensimmäinen opettajainvalmistuslaitos, Jyväskylän seminaari. Kolppanan seminaarista oli lähtöisin Inkerin sivistyneistö: opettajia, pap-

Hietamäen kirkko Innalan kylässä vastaanotti vieraansa kauniissa syyssäässä. Kuva Pinja Sormunen

peja, toimittajia ym. Seminaarin viimeinen rehtori oli Kaapre Tynni. Seminaari suljettiin vuonna 1913 ja Tynni muutti Suomeen 1919. Hänen tyttärensä, runoilija Aale Tynni, oli tietoinen inkeriläisistä juuristaan kirjoittaessaan muistelmateostaan Inkeri, Inkerini. Suomenkielinen opettajakoulutus hiipui Inkerissä, vaikka Hatsinan pedagogiseen opiston avattiin suomenkielinen osasto. 1938 lopetettiin kaikki Inkerin suomenkieliset laitokset. Suomea kutsuttiin ”porvareiden fasistiseksi kieleksi”. Suomen kieli otettiin käyttöön Karjalassa, mutta Inkerissä sitä ei yritetty.

1990-luvulla suomen kieli oli Inkerissä väistynyt venäjän tieltä siinä määrin, että sen opetus oli aloitettava nollapisteestä. Ei ollut oppikirjoja eikä muuta oppimateriaalia. Tilanne ei ole nykyään juuri parantunut.

PUSHKIN POSTIASEMALLA

Vuirin kylässä sijaitsee mielenkiintoinen nähtävyys, museona oleva postiasema. Nimi tulee postiaseman hoitajasta Samson Vyristä. Tsaarin-aikana aseman sijainniksi määriteltiin: Kolmas postiasema Pietarista lukien, 69 virstaa Valko-Venäjän maantietä. Siellä matkustavaiset vaihtoivat hevosia. Vuirin asema oli vain 3. luokan postiasema, mikä tarkoitti, että siellä ei ollut majataloa eikä ravintolaa, mutta samovaari lämpisi aina ja teetä oli saatavissa. Vain 1. ja 2. luokan asemilla oli yöpymismahdollisuus. Venäjän byrokraatiassa kaikella oli paikkansa ja arvonsa. Matkustavaiset jaettiin virka-asemansa mukaan 14 luokkaan. Postiasemilla korkeimpiin luokkiin kuuluvilla matkustajilla oli etuoikeus saada vaihtohevoset ennen muita, ja hevosia voi saada kerralla jopa 20. Tallien piti olla tosi tilavat. Runoilija Aleksander Pushkin matkusti Vuirin postiaseman kautta 13 kertaa. Sieltä hänen väitetään saaneen aiheen erääseen novelliinsa, joka kertoo romanttisen tarinan matkustavasta herrasmiehestä ja postiaseman hoitajan tyttärestä.

Kuultuaan Wladimir Kokon ja postimuseon oppaan monipuoliset selostukset aseman historiasta ja esineistöstä retkeläiset pääsivät katselamaan museon tiloja, postiaseman hoitajan 1800-luvun toimistoa sulkakynineen, univormuineen ja samovaareineen, talleja, pihan kaivoa ja entisajan ajopelejä. Viereisessä ravintolassa nauhattiin maittava ateria ennen Pietariin paluuta.

Postimuseon kauniit esineet viestivät menneestä maailmasta. Kuva Pinja Sormunen.

Paikalliset koululaiset kirmailivat postimuseon pihamaalla retkensä päätteeksi. Kuva Pinja Sormunen.

SANA VATJAA PÄIVÄSSÄ

Jos olet face-bookissa -ryhdy seuraamaan Vadda Tšeeli, Sana vatjaa päivässä tai Tshunat-sivustoa. Vuodessa opit 365 vatjan kielen tai venäjän sanaa.

Vatjan kielen ”opiskelijoita” on jo 120. Enemmän kuin vatjan kieltä äidinkielenään puhuvia. Sanat antaa Heinike Heinsoo.

INKERIKKOTYTÖT TALVISESSA HELSINGISSÄ

Aune Kämäräinen

Soikkolanniemen Vistinän kylässä on jo pari vuotta toiminut Inkerin Kulttuuriseuran tuella lasten kurssi, jossa opetellaan inkeriksi kieltä, perinnekäsitetöitä ja mm. vuotuisiin juhliin liittyviä paikallisia tapoja. Inkerikkokielen puhujia ei enää ole paljoa. Lapset ovat ehkä kuulleet sitä vanhemmiltaan tai isovanhemmiltaan. Arkisessa käytössä sitä ei enää ole. Kiinnostus esivanhempien kieleen ja kulttuuriin oli kuitenkin niin suuri, että kurssi voitiin aloittaa Vistinässä. Opettajana on ollut Nikita Djatshkov, joka kuitenkin on tällä hetkellä varusmiespalveluksessa. Toimintaa on organisoinut kulttuuritalon johtaja Elena Kostrova.

Viime kesänä tuli esille idea, että kursilla parhaiten ahkeroineita lapsia muistettaisiin jollakin tavoin. Päätettiin kutsua heidät muutamaksi päiväksi Helsinkiin Inkerin Kulttuuriseuran vieraisiksi. Kolmipäiväinen matka toteutuikin joulukuun alussa, kun 12-vuotiaat viidesluokkalaisten Uljana Moskaleva ja Jaana Aritiunian matkustivat Elena Kostrovan ja Nadezhda Sevastianovan seurassa Helsinkiin pitkän matkan kotikylästä – matka otti yli 12 tuntia. Tämä oli tytöille ensimmäinen ulkomaanmatka.

Aune Kämäräisen opastuksella katseltiin talvista Helsinkiä, joka oli vasta äskettäin saanut ensilumen ja esiintyi oikein edukseen, kun aurinkokin pilkisti keskipäivällä. Todettiin Helsingin keskustan muistuttavan rakennustyylistään paljon Pietaria – onhan molemmat kaupungit rakennettu samoihin aikoihin uusklassiseen tyyliin. Tututtiin ortodoksisen ja luterilaisen katedraaliin. Koska oli 1. adventtisunnuntai, päästiin näkemään tavallista juhlavampi luterilainen jumalanpalvelus Hoosianna-hymneineen. Hämmästeltiin naispappia ja kirkon koruttomuutta.

Lyhyt lauttamatka vei vieraat Suomenlinnaan, jossa tuona viikonloppuna oli joulupolku monine nähtävyyksineen ja tapahtumineen. Kuningaanportilla puhalsi pureva viima kinoksia kasaten, mutta se ei estänyt Uljanaa ja Jaanaa kiipeämästä vanhojen tykkien luokse valokuvamaan toisiaan. Katsottiin Pot Viaporin keramiikka-ateljeet ja nostalginen Lelumuseo. Suomenlinnan museolla odotti yllätys, paikallisen koulun

poikien Tiernapoikaesitys, ja Joulupukkikin tuli tervehtimään.

Kansojen museon Paikka paikan päällä -näyttelystä löytyi paljon eksoottisia pukuja ja esineitä, mutta myös inkerikkopukuja tuttuine koristeompeleineen. Illalla päästiin vielä nauttimaan Talvisirkus Afrikan huikean taitavista akrobaattiesityksistä.

Koska tyttöjen kurssin yhtenä aiheena olivat perinnekäsityöt, mentiin tapaamaan suomalaista perinnekäsityökerhoa Karjala-talolle. Siellä oli kymmenkunta rouvaa ompelu- ym. töiden kimpussa. Inkerikot näkivät paljon tuttua mm. käsipaikkojen koristekirjonnoissa.

Inkerin Kulttuuriseurassa juotiin teet seuravan kanssa ja katseltiin toimistolla esillä olevia muistorasioita, -tyynyjä ja käsitetöitä. Uusia ideoitakin virisi omaan toimintaan. Ennen yötä myöten tapahtuvaa kotimatkaa ehdittiin vielä ostoksille Helsingin keskustan liikkeisiin.

Yläkuvassa inkerikkotytöt Suomenlinnan lumisilla valleilla. Alakuvassa käsitetöistä innostuneet nuoret vieraat piipahtivat Karjalatalon käsityökerhossa. Pirkko Nykänen kertoo meneillään olevasta työstään.

JÄRVISAAREN SUOMALAISET

Robin Easton

Järvisaari sijaitsi Nevajoen eteläpuolella Muja- ja Tosna-jokien välillä seudulla, joka oli vanhastaan itämerensuomalaisten heimojen asuinalueita. Keskiajan kuluessa seutu joutui Novgordin haltuun, ja asukkaat kastettiin ortodoksiseen uskoon. Alueen vanha paikannimistö viittaa myös venäläisasutukseen tai vahvaan venäläisvaikutukseen. Vuonna 1617 Ruotsi sai Inkerinmaan haltuunsa Stolbovan rauhan myötä. Tuolloinen Jeroselskoin pogosta kuului Ruotsin saamiin maa-alueisiin. Sen jälkeen Järvisaarelle - kuten muuallekin Inkerinmaalle - alkoi muuttaa luterilaisia suomalaisia Karjalasta ja Savosta. Uusia asukkaita varten perustettiin Järvisaaren luterilainen seurakunta.

1650-luvulla käydyin niin sanotun Ruptuurisodan myötä suurin osa ortodokseista karkasi Järvisaareltä Venäjälle. Suomalaisten muutto alueelle puolestaan kiihtyi entisestään ortodoksien määrän vähetessä. Uudet tulokkaat asettuivat lähinnä hylättyihin inkeroistai venäläiskyläihin. Vuonna 1641 Inkerin väestöstä oli luterilaisia noin 30 prosenttia mutta vuoteen 1695 mennessä heidän osuutensa oli noussut 73,8 prosenttiin. Myös Järvisaarella ortodoksiväestö katosi lähes kokonaan 1600-luvun loppuun mennessä.

Järvisaaren seutu oli ruotsalaiskauden alussa lahjoitettuna aatelisille. 1680-luvulla tapahtuneen lahjoitusmaiden peruutuksen jälkeen seutu joutui takaisin valtiolle, joka vuokrasi sitä niin sanotuille arrendaattoreille eli veronvuokraajille, jotka hoitivat talonpoikien verottamisen. Pieni osa järvisaarelaisista talonpojista oli seurakunnan torppareita. Ruotsin vallan aikana Järvisaaren naapuripogostoja olivat Liissilä, Inkere, Keltto, Spasski ja Loppi.

SUURI POHJAN SOTA

Vuonna 1700 alkoi Suureksi pohjan sodaksi kutsuttu sota Ruotsin ja sitä vastustavan liittouman välillä välille. Suuressa pohjan sodassa Venäjä pyrki valloittamaan Ruotsille menettämänsä maat takaisin ja luomaan yhteyden Itämerelle, mutta joutuikin lyödyksi Narvan taistelussa marraskuussa 1700. Venäläiset saivat Järvisaaren haltuunsa ilmeisesti Pähkinälinnan valtauksen yhteydessä vuonna 1702. Sitä ei tiedetä, ottivatko paikalliset talonpojat osaa vastarintatoimintaan, josta inkeriläiset olivat kuuluisia. Melko pian Järvisaarelle perustettiin Šapkin ja Uspenskojen hovit eli kartanot, joiden maaorjiksi paikkakunnan talonpojat joutuivat. Toisaalta järvisaarelaiset olivat Ruotsin vallankin aikaan olleet hovien alaisuudessa. Vuonna

Robin Easton (vas.) kertoo Järvisaaren asutusta koskevasta tutkimuksestaan. Selin Risto Toivonen ja oikealla Matti ja Marita Salomaa.

Helsinkiläinen tutkija Robin Easton kiinnostui viitisen vuotta sitten inkeriläisen isoisoisänsä taustoista ja ryhtyi tutkimaan järvisaarelaista sukuaan. Tuloksena on syntynyt Järvisaaren historiasta tiukka tietopaketti Järvisaaren suomalaiset 1702–1943, joka valottaa Itä-Inkerin elämää vuodesta 1702 vuoteen 1943 ja kohtaloita monesta eri näkökulmasta. Julkaisemme tässä numerossa osan Eastonin tutkielmasta.

1710 tsaari Pietari Suuri lahjoitti Šapkin ja Uspenskojen hovit aatelisille. Nämä hovit vaihtoivat omistajiaan 1700-luvun mittaan ja palautuivat välillä takaisin kruunun haltuun.

Kun Järvisaari eli silloinen Jeroselskoin pogosta päättyi vuoden 1702 paikkeilla Venäjän haltuun, lakkasi samalla sen olemassaolo hallinnollisena alueena. Sen jälkeen Järvisaari on tarkoittanut ainoastaan Järvisaaren luterilaista seurakuntaa ja sen suomalaisia jäseniä. Hallinnollisesti suomalaiskylät kuuluivat ajan myötä vaihteleviin piirikuntiin, piireihin, kuntiin ja kyläkuntiin. Seurakunnan suomalaisasutus ei muodostanut yhtenäistä suomalaista aluetta, sillä suomalaiskylien välissä oli venäläiskylä.

Kruunun harjoittama asutuspolitiikka aiheutti suuria muutoksia Inkerinmaan väestöpohjassa jo 1700-luvun alussa. Musajevin mukaan vuonna 1732 Inkerinmaan talonpojista vielä noin 39 prosenttia oli suomalaisia, mutta venäläisten osuus oli noussut jo 27

prosenttiin¹³. Kabuzanin tutkimusten mukaan koko Pietarin kuvernementin asukkaista vuonna 1795 oli suomalaisia vain 9,05 prosenttia. Vahvin suomalaiskeskittymä oli Pähkinälinnan piirissä, jossa 1800-luvulla suomalaisten osuus oli jopa 43 prosenttia.

1700-luvun alussa venäläisiä talonpoikia asutettiin myös Lyyssinän eli Pähkinälinnan piiriin. Jo 1712 tiedetään Järvisaaresta länteen sijaitsevaan Nikolskojen kylään tuodun venäläisiä Moskovon kuvernementista ”ruotsalaisten” tilalle. Järvisaarella etenkin Uspenskojen hovi näyttää olleen erityisen aktiivinen venäläisten asuttamisessa 1700-luvulla, kun taas Šapkin hovin autioituneet kylät asutettiin pääasiassa suomalaisilla. Uspenskojen hoviin kuuluneen Sologubovkan venäläiskylän vanhauskoiset asukkaat tuotiin 1700-luvulla Puolan kuvernementeista. Balašovien herruuden aikana Šapkin hovin maille asutettiin vielä 1800-luvun alussa venäläisiä Lugan piirikunnasta ja kaukaisesta Rjazanin kuvernementista.

Suurin osa vanhoista suomalaiskylistä ja niissä asuneista suvuista katosi paikkakunnalta ikäajoiksi Suuren pohjan sodan aikana. Jotkut asukkaista pakenivat

Suomeen, toiset kuolivat tai joutuivat vankeuteen.

1700-LUVUN MUUTTOLIIKE

Pari vanhempaa sukua lienee jäänyt sinnittelemään paikkakunnalle koko sodan ajaksi. Nimittäin Nuijia, Huittareita, Virkkejä, Husuja, Savolaisia ja Mustosia asui jo Ruotsinvallan aikaan Järvisaarella. Mitään näistä suvuista ei tosin mainita enää 1800-luvulla samoissa kylissä kuin 1600-luvulla. Kyseiset sukunimet ovat kuitenkin olleet melko yleisiä ja esiintyneet myös Järvisaaren naapuripiirissä jo 1600-luvulla. On siis vaikea sanoa, ovatko suvut vanhempaa perua vai myöhempiä tulokkaita. Sukunimen Adel harvinaisuuden takia voidaan olettaa, että Adeliin esi-isä on ollut Järvisaaren Barovian kylässä vuonna 1696 asunut Matz Adell. Sukunimeä ei myöhemminkään esiinny muualla kuin Järvisaarella.

Suomalaisia näyttää muuttaneen Järvisaarelle 1700-luvun alussa muualta Inkeristä ja ehkä jopa Suomen-Karjalasta. Esimerkiksi Vainoset ja Siipalaiset näyttävät tulleen Inkereeltä, jossa heitä asui Ruotsin vallan aikana. Myös Särjet ovat saattaneet muuttaa sieltä, koska Järvisaaren naapuripiiristä vain Inkereellä mainitaan Särkiä 1600-luvulla. Kanttilan Kotsalaiset polveutuvat luultavasti 1600-luvulla Venjoella asuneista Kotsalaisista. Peuhkureitakin mainitaan 1600-luvulla vain Venjoella. Ravantti-nimisiä talonpoikia mainitaan 1600- ja 1700-lukujen taitteessa Spasskin ja Liissilän pogostoissa. Järvisaaren lähellä Keltossa ja Lopella asui 1600-luvulla Tukioita. Seulolan perustajasuku Haponen on esiintynyt aiemmin ainakin Venjoella ja Pähkinälinnassa. Lisäksi monet muut suvut voidaan laskea Ruotsin vallan ajan jälkeen

Järvisaareltä löytyy varsin vähän vanhoja valokuvia. Yläkuvassa tuntemattoman kuvaajan tallennus Järvisaaren kolhoosin heinäpelloilta. Alakuva on vuoden 2012 marraskuulta Mujan kylän ”torilta”.

muuttaneiksi, mutta sukunimien yleisyyden vuoksi tulosuuntaa ei pystytä määrittelemään. Sukunimien perusteella Järvisaaren maaorjasukujen kaukaisemat juuret löytyvät Etelä-Karjalasta ja Karjalankannakselta, josta väkeä muuttikin sankoin joukoin Inkerinmaalle 1600-luvulla.

Maaorjuuden takia 1700-luvun kuluessa muuttoliike Inkerinmaalle varmaankin väheni huomattavasti, koska talonpoikien liikkuvuutta rajoitettiin. 1700-luvun alussa asutettiin uudelleen Metsäpirtin, Mujan ja Piilovan suomalaiskylät, jotka mainitaan asuinpaikkoina jo vuoden 1727 kartassa. Siihen mennessä olivat seudun ensimmäiset venäläiskylätkin saaneet alkunsa. Vuonna 1770 piirrettyssä kartassa suomalaiskyläiden määrä on kasvanut huomattavasti: kartassa esiintyvät Metsäpirtti, Järvi, Piilova, Staarostina, Muja, Seulola ja ehkä Kelkkula. Seutu kuului 1700- ja 1800-luvulla hallinnollisesti Lyyssin eli Pähkinälinnan piirikunnan (venäjäksi Shlisselburgskij ujezd) ensimmäiseen osaan (pervyi stan).

SIIRTOLAISUUS SUOMESTA JA VIROSTA 1800-LUVULLA

1800-luvun alkupuolelta lähtien Inkeriin alkoi muuttaa runsain määrin väkeä Suomen suuriruhtinaskun-

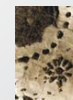
nasta, joka oli vuonna 1809 liitetty Venäjään. Vuonna 1812 oli vielä itäinen Vanha Suomi liitetty osaksi Suomea. Järvisaarelle saapui siirtolaisia etupäässä Savosta ja Suomen- Karjalasta. Kelttolaisen perimätiedon mukaan tämän muuttovirran on sanottu johtuneen etenkin siitä, että inkerinsuomalaisten maaorjien asema parani 1800-luvun alussa siinä määrin, että heillä oli mahdollisuus palkata Suomesta tullut orjarengas tai orjapiika tekemään päivätyöt hoville. Maaorja saattoi siten keskittyä omien maidensa viljelemiseen. F. A. Saxbäck, joka kiersi Keski-Inkerissä vuonna 1859, kertoo samanlaista tarinaa. Hänen mukaansa esimerkiksi Rääpyvällä maaorjat joutuivat tekemään niin paljon päivätyötä hoville, että heidän täytyi palkata purlakoita eli suomalaissiirtolaisia niitä tekemään. Purlakoita Inkerinmaalle houkutteli korkeampi palkka kuin Suomessa. Joitakin tulokkaita puolestaan olivat Suomessa hovinherrat kohdelleet kaltoin, kun taas toisten mielestä Inkerissä oli helpompaa elää itsellisenä.

Suomalaissiirtolaiset olivat tietysti aluksi talottomia, mutta heillä oli useita vapauksia verrattuna maaorjiin. Heillä oli esimerkiksi oikeus liikkua vapaasti, heidän ei tarvinnut maksaa kruunulle veroja eikä suorittaa asepalvelusta. 1860-luvulla maaorjien lunastettua maansa hovinherroilta vapaat suomalaisiirtolaiset jäivät vaille maata, mutta heitä tarvittiin yhä hovin töissä näiden menetettyä maaorjien työpanoksen. Siirtolaiset saattoivat vuokrata hoveilta maata viljelyä varten, hankkia oman talon ja siten vaurastua ja parantaa asemaansa.

Järvisaarella Suomesta 1800-luvulla tulleita siirtolaisia kutsuttiin karjalaisiksi. 1800-luvun lopulla he perustivat neljä uutta kylää vuokramaille, nimittäin Riippalan, Hovinpellon, Korkan ja Ihalaisten eli Pie-naution kylät. Hyvin samankaltaisesta etnisestä taustasta huolimatta maaorjien ja purlakoiden välit olivat viileät. He asuivat pääasiassa omissa kylissään ja avioituivat hieman harvemmin vanhojen maaorjasukujen jälkeläisten kanssa. Vielä 1900-luvun alussa eräs järvisaarelainen isäntä tyttärensä avioitumisaikasta kuultuaan totesi, että antaisi mieluummin vaikka puolet talostaan kuin tyttärensä karjalaiselle. Avioliittoja eivät tällaiset asenteet kuitenkaan estäneet vuosisataisen rinnakkaiselon aikana. Vuonna 1878 kirjoitti Pietarin Lehdessä Johannes J-ti (luultavasti sukunimeltään Juntti), että ”Näitä suomen-alamaisia on Metsäpirtin kylässä niin paljon kuin kylän asuwaisiakkin, ja nämä owat maan kulkeudessa oppineet niin itse intoisiksi, etteivät maallisesta oikeudesta huoli sitä vähemmin Jumalan laista, sentähden onkin seurakunnallemme heistä wastusta.” Näin hän kirjoitti sen seurauksena, että 13. elokuuta 1878 oli eräs Metsäpirtissä asunut Suomen alamainen tappanut toisen maanmiehensä. Tuona päivänä, joka oli sunnuntai, oli Parikkalan Ma-

tiksi (kirkonkirjojen mukaan Matti Parikka) kutsuttu siirtolainen päättänyt lähteä Kelttoon etsimään työtä. Hänen jälkeensä matkaan lähti Ullan Matti -niminen siirtolainen noutamaan passiaan Tosnasta. Kaimat tapasivat toisensa Eskolan sarrain (ladon) tienoille ja polttelivat siinä hieman tupakkaa piipusta. Sitten Mattit jatkoivat matkaa, mutta Ullan Matti ottikin Parikkalan Matin kiinni, tappoi tämän ja pani jokeen. Ullan Matti jätti Tosnan-matkansa väliin ja suuntasi Ivanovan ja Kissinan (Kirsino) venäläiskylään juomaan varastamia rahoja, joita oli muutama sata ruplaa. Hän innostui jopa antamaan rahaa lainaksi venäläisille. Kotiin tultuaan Ullan Matti lähti vaimonsa kanssa ostoksille Tosnaan ja kertoi vaimolleen, mistä oli rahansa saanut. Seuraavana sunnuntaina Matti haki kaimansa joesta ja yritti polttaa ruumista. Märkä ruumis ei ottanut syttyäkseen, joten Ullan Matti hautasi surmatun Matin suolle. Sen jälkeen kyselikin kylän staarosta (kylänvanhin), mistä Matti oli saanut niin paljon rahaa. Matti totesi suoraan, että ”tapahan sinäkin semmonen Parikkalan Matti, niin saat sinäkin niin paljon rahoja kuin minulla on.” Seuraavaksi staarosta ja kylän miehet sitoivat Matin ja veivät tämän suolle kaivamaan vainajan esiin. Ullan Matin myöhempi kohtalo ei ole tiedossa. Tämä hirmuteko ei tietenkään parantanut mielikuvaa ahneista karjalaisista, jotka kuulemma tekivät mitä tahansa saadakseen rahaa.

Suomalaissiirtolaisten vanavedessä Järvisaarelle saapui jo 1800-luvun alussa Suomen-Karjalasta mustalaisia. Lisäksi seudulla liikkui venäjänmustalaisia. Mustalaiset asustelivat paikkakunnalla enemmän tai vähemmän vakituisesti. 1900-luvun alussa mustalaiset pitivät talvisin leiriään Metsäpirtin lähellä sakeassa kuusikossa. Mustalaisnaiset keräsivät taloista ruokatarpeita, miehet pyysivät heinää hevosille, tanssivat, lauloivat ja löivät korttia. Miehet myivät hevosia. Mustalaiset eivät olleet pahantekijöiden maineessa, mutta eivät nauttineet suomalaisten täyttä luottamustakaan.

INKERIN KULTTUURIKANAVA

Päätoimittaja: Helena Miettinen. email: helena.miettinen@inkeri.com.

Jakelu, jäsenasiat: Koivu ja tähti, Wallininkatu 7, 00530 Helsinki. Auki ma–pe 10–16.

Puhelin 09-2733 225 **email:** koivujatahti@inkeri.com

Pankkiyhteys: Lammin säästöpankki
FI37 4260 1420 0537 41

Internet: www.inkeri.com

SUOMEA OPPII, KUN ON SISUA JA INNOSTAVA OPETTAJA

Kelton palvelutalon hoitohenkilökunta on opiskellut suomen kieltä kaksi vuotta yhteistyöprojektissa Inkerin kulttuuriseuran kanssa. Suomen kieltä aikaisemmin osaamattomalle aikuiselle haaste on ollut melkoinen. Innostavan opettajan, Julia Gordinan ohjauksessa ja Kelton palvelutalon johtajan Irina Skholdinan tukemana tavoitteisiin on päästy: hoitohenkilökunta ymmärtää suomalaisia mummoja ja pystyy vastaamaan heille suomeksi. Opiskelu on ollut osa ulkoministeriön tukemaa lähialueyhteistyöprojektia.

Vaikka Keltto on ollut yksi keskeisiä inkerinsuomalaisia paikkakuntia näihin aikoihin asti, suomen kielen taidon näivettyminen on totta myös Keltossa. Vaikutukset näkyvät kahdella tasolla. Ensinnäkin suomen kielen taitoista hoitohenkilökuntaa on mahdotonta saada. Myös suomenkieliset vanhukset ovat vähissä. Sodan kokenut ja Siperian kiertänyt sukupolvi on siirtymässä tuonilmaisiin eikä heiltä vapautuneisiin vanhainkotipaikkoihin ole tulossa suomenkielisiä vanhuksia. Suuri osa seuraavasta sukupolvesta asuu paluumuuttajina Suomessa ja heitä nuoremmat inkeriläiset eivät suomea puhu. Vielä viitisen vuotta sitten lähes puolet Kelton palvelutalon vanhuksista oli suomenkielentaitoisia, nyt enää kolme 24:stä.

Palvelutalon johtajan Irina Skholdinan kannustus suomen kielen koulutukseen on todellinen kulttuuriteko. Kahden vuoden aikana hoitohenkilökunta on työajallaan osallistunut kielikoulutukseen ja keväällä opiskelijat olivat palkintomatkalla Helsingissä.

Julian opissa

Keltossa asuva Julia Gordina on opiskellut suomea Pietarin yliopistossa ja valmistunut suomen kielen opettajaksi. Pienen lapsen äitinä hän ei ole halunnut vielä sitoutua kokopäivätyöhön, joten lähellä kotia olevan opiskelijaryhmän kouluttaminen sopi Julialle erinomaisesti.

Kun kielikoulutus alkoi keväällä 2011, kurssilaisien suomen kielen taito oli käytännössä nollla. Opetuksessaan Julia on käyttänyt aikuisille sopivia toiminnallisia opetusmenetelmiä. Kielen puhuminen alkoi heti ensimmäisellä tunnilla Julian valmistamien materiaalien avulla.

Julia Gordinan innostavassa ohjauksessa Kelton palvelutalon henkilökunta on kahden vuoden aikana oppinut suomen kielen alkeet.

Kun projektin ohjausryhmä vuosi sitten vieraili kurssilla, aiheena olivat harrastukset. Marraskuun loppupuolella 2012 ryhmä keskusteli pankissa asioinnista ja rahaliikenteestä. Ryhmän kielitaito on mennyt eteenpäin pitkin harppauksin. Myös kurssilaisien varmuus ja uskallus puhua olivat lisääntyneet. Vuosi sitten puhumista arasteltiin suomalaisten vieraiden kuullen, nyt vaikeitakin sanoja tapailtiin hymy suupielessä ja Suomesta saapuneilta ”asiantuntijoilta” kysellen.

Inkerin kulttuuriseura toivottaa Kelton kielikurssilaisille menestyksekkästä jatkoa.

Helena Miettinen

Keskusteluharjoituksia on tehty ensimmäisestä oppitunnista lähtien. Kuvassa Aune Kämäräinen kysyy Ninalta pankissa asiointiin liittyviä tehtäviä.

SUOMALAIS-UGRILAISET KIELET KÄYVÄT VENÄJÄLLÄ EKSOOTTISIKSI

Wladimir Kokko

8. syyskuuta palasin Unkarista, missä Siófokin kaupungissa Balaton-järven rannalla pidettiin suomalais-ugrilaisten kansojen 6. maailmankongressi. Kongressissa inkerinsuomalaisten puolesta puhunut liikkeen konsultatiivisen komitean jäsen Aleksanteri Kirjanen mainitsi mm. että suomalaisten lukumäärä Venäjällä romahti vuosien 2002 ja 2010 välisenä aikana katastrofaalisesti jopa 40 prosentilla. Inkerissä suomalaisia on enää alle 8 000.

Luulin, että tällainen masentava tilasto on vain meidän ongelmamme, mutta tutustuttuani maailmankongressissa saamaani aineistoon ymmärrän, että tilanne on paljon pahempi, kuin osasin kuvitella.

Virolaisten lukumäärä väheni samaan aikaan Venäjällä 28 000:sta 18 000:een eli 36 %:lla, karjalaisten lukumäärä 93 000:sta 61 000:een eli 35 %:lla, vepsäläisiä Venäjällä nykyään on vain 5 900, siis 29 % vähemmän kuin vuonna 2002. Muiden suurempienkin kansojen kuten mordvalaisten väestö väheni kahdeksassa vuodessa 10–15 prosentilla (heitä on Venäjällä 744 000) lukumäärä väheni. Ainoat suomalais-ugrilaiset kansat, joiden lukumäärä on kasvanut ovat hantit ja mansit. Aplodeja taigan asukkaille!

Kielitaitoisten suomalais-ugrilaisten lukumäärä vähenee vieläkin nopeammin. Venäjän virallisen tilaston mukaan vatjaa osasi vuonna 2010 vain 10 henkilöä, inkeroskieltä puhui 123, vepsää 3 600 ja karjalaa vain 25 600. Voitteko kuvitella, että Karjalan tasavallassa alle 3 % väestöstä osaa karjalaa! Tänä lukuvuonna karjalan kielen opiskelijoiksi Petroskoin yliopistoon on hyväksytty vain kolme henkilöä.

Suomenkielen osaaminen tällä taustalla yllättää. Suomea osaa Venäjällä 38 800 tuhatta ihmistä, siis lähes kaksi kertaa enemmän kuin maassa on suomalaisia. Kokeneena suomen opettajana tiedän varmasti, että inkerinsuomalaisista vain joka neljäs osaa jonkin verran suomea ja saatu tilasto tarkoittaa, että Venäjällä suomea puhuu paljon enemmän karjalaisia ja venäläisiä kuin omia maanmiehiä. Heille suomi on opittu kieli, äidinkielenä suomea puhuvia Venäjällä on jäljellä vain parisen tuhatta eli 10 % suomalaisista.

Luuletteko, että esim. Udmurtian tasavallan parlamentissa voi puhua udmutriaa? Ei missään tapauksessa! Sitä ei ole virallisesti kielletty, mutta näin ei ole tapana tehdä, kun enemmistö ei ymmärrä tätä outoa kieltä. On pakko puhua sitä, mitä arvoisat kansanedustajat pystyvät ymmärtämään.

Surua ja itkua! Suomalais-ugrilaiset kansat eivät

voi käyttää omia kieliään ”oman keittiönsä ulkopuolella”, monet pahoittelivat kongressissa, että nuorisoa hävettää ”kyläkielen” siis äidinkielen puhuminen. Vähälukuisten suomalais-ugrilaisten kansojen nuorilla ei ole mitään motivaatiota jäädä esim. vepsäläisiksi, koska tyouralla edistymiseen vaikuttaa juuri venäjän kielen taito. Kuka tarvitsee tuota mummon vepsää?

Venäjän valtiolta pysyy tässä tilanteessa rauhassa. Tarkoittaako se, että vähemmistökansojen venäläistyminen onkin sen tavoitteena? Tosiasia on kuitenkin se, että aika kovaa vauhtia suomalais-ugrilaiset kielet muuttuvat Venäjällä eksoottisiksi.

Yläkuvassa inkerinsuomalaisten valtuuskuntaa Siófokissa, vasemmalta: Silvi Labbi (Viro), Dmitri Poljakov (Venäjä), Wladimir Kokko (Venäjä), Aleksanteri Kirjanen (Venäjä), Viljo Ostonen (Venäjä), Toivo Kabanen (Viro) ja Hilja Korosteljova (Venäjä). Alakuvassa Karjalan tasavallan päämies Hudilainen Karjalan valtuuskunnan ympäröimänä.

”KALEVALA ON KIRJOITETTU VENÄJÄLLÄ”

Hämmästyksiä Siófokissa

Suomalais-ugrialaisten kansojen maailmankongressin avajaisissa syyskuussa Unkarin Siófokissa puhuivat Unkarin, Suomen ja Viron presidentit ja Venäjän opetusministeri Vladimir Medinski, jonka puheenvuoro herätti hämmennystä ainakin suomalaisessa kokouskansassa. Medinski luonnehti suomalais-ugrialaisten kansojen yhteistyötä venäläisvastaiseksi liikehdinnäksi. Ministerin mukaan suomalais-ugrilainen maailma on ymmärrettävä erottamattomaksi osaksi venäläistä maailmaa.

– Venäjä on suomalais-ugrialaisten kansojen sydän, eikä Venäjä aio toistaa Euroopan monikulttuurisuuden virheitä, kulttuuriministeri tykitti juhlapuheessaan.

Erityisen painokkaasti Medinski ruoti Suomea ja suomalaista kulttuuria. Ministerin mukaan suomen kieli ja suomalainen kulttuuri ovat säilyneet ainoastaan autonomian ajan ansiosta. Medinski tähdensi muun muassa, että suomalainen kielitieteilijä M. A. Castren oli venäläinen oppinut, jolla oli suomalainen ja ruotsalainen alkuperä.

Suomen kulttuurirahaston tukemiin suomen kielen elvytysprojekteihin eli kielipesiin venäläisministeri suhtautui niivasti. Niitä ei hänen mukaansa tarvita,

Vladimir Medinski:

”Kalevala on kirjoitettu Venäjällä... Minulla on kolme lasta, siksi en usko kielipesiin... Ruotsinsuomalaiset lapset ovat saaneet opetusta suomeksi vasta muutaman vuoden... Venäjä tukee suomalaisugrialaisten kansojen kulttuuria ja kieltä alueellaan”

koska vähemmistökieliä ei ole syytä opettaa pakottamalla. Venäjän kulttuuriministeri Vladimir Medinskin puhe aiheutti avajaisissa tyrmistystä uhanalaisten kielten puolustajissa. Edellisessä maailmankongressissa Hanti-Mansijskissa presidentti Tarja Halonen oli puolestaan puhunut innostuneesti kielipesien mahdollisuuksista uhanalaisten kielten opetuksessa.

Vladimir Medinskin puhetta kuuntelivat myös Suomen, Viron ja Unkarin presidentit.

Helena Miettinen

Siofokin suomalais-ugrialaisessa maailmankongressissa nähtiin kansanpukujen kirjoja. Villaisten ja turkiksista valmistettujen pukujen vaatteiden kanssa ei Unkarin helteessä paellut. Sitkeimmät hikoilivat perinnepuvuisaan koko nelipäiväisen kongressin loppuun. Ylhäällä vasemmalla Permin komilaisia. Alhaalla vasemmalla Vatjan kulttuuriseuran edustaja Marina Iljina kongressin avajaisistunnossa tekemässä vatjalaishistoriaa. Hän esitti puheensa vatjan kielellä. Ylhäällä Tuutarin pukuun sonnustautunut Helena Miettinen Ruotsin Sisuradiation haastattelussa.

JAETAAN MUISTOJA

Muistorasiat – Memoryboxes – on uusi Inkerin kulttuuriseururan oppimiskumppanuusprojekti, jossa organisaatiot seitsemästä eri Euroopan maasta vaihtavat keskenään muistoja. Projektin tuotteena syntyy tietoa yhteisestä eurooppalaisesta muistojen maailmasta. Mukana on kumppaneita Suomen lisäksi Norjasta, Puolasta, Liettuasta, Bulgariasta, Italiasta ja Saksasta.

Jo Münchenissä pidetty ensitapaaminen osoitti muistojen voimakkaan kulttuurisidonnaisuuden. Sama ärsyke herätti ihmisissä kovin erilaisia muistoja tai ei herättänyt mitään. Hyvin valmisteltuun tapaamiseen oli sisällytetty pirstäviä harjoituksia kuten tuoksu- ja äänimaisemien tunnistamista. Kovin erilaisia mielikuvia herätti esim. kattohaikaran ääntely. Suomalaisten ja norjalaisten korvissa haikaranlaulu kuulosta lähinnä epämääräiseltä rahinalta, kun keskieurooppalaisille lintu oli yhtä tuttu kuin suomalaisille talitintti.

Yhteisten muistojen taipaleelle lähdettiin omenoiden kautta. Ranskalainen kirjailija Philippe Delerm käsittelee kirjassaan *Ensimmäinen siemaus olutta ja muita pieniä iloja* (La première gorgée de bière et autres plaisirs minuscules) jokapäiväisistä pienistä syntyvää onnen tunnetta. Yhdessä tarinassa Omenoiden tuoksu, Delerm muistelee lapsuutensa omenantuoksuisia syksyjä. Omenoiden tuoksu valittiin projektikumppaneiden yhteiseksi aloitustarinaksi työstettäväksi jokaisessa kumppanimaassa.

Inkerin kulttuuriseurassa omenoiden tuoksua on luettu Helsingissä kokoontuvassa Torstaiseurassa, Marian kirkon vanhusryhmässä Pietarissa ja Taipalsaarella Saimaanharjun torpalla. Tarina on osoittanut voimansa. Se on kutsunut mieleen monenmoisia muistoja omenapuista, omenoiden kasvattuksesta, tuoksuvista piirakoista homeenhajuisiin kellareihin. Kuultujen omenamuistojen perusteella on tehty – muistotyyny – kuinkas muuten tuliaisiksi tammikuiseen projektitapaamiseen, jossa Omenoiden tuoksu –tarinan herättämiä muistoja on tarkoitus jakaa kumppaneiden kesken.

Inkerin kulttuuriseura on mukana myös toisessa Grundtvig-projektissa Feeling younger by getting older, josta saamme kuulla uutisia seuraavassa Kulttuurikanavassa.

Memoryboxes-projektin aloitustapaamisen osallistujat ryhmäkuvassa. Projekti teki retken Alpeille. Huikean kauniissa syyssäässä tutustuttiin mm. Liderhofin linnaan. Alakuvassa keskusteltiin omenamuistoista lokakuuisessa Torstaiseurassa Vasemmalla Galina Sparane, keskellä Marjatta Holmberg ja Irja Pekkanen oikealla.

VIESTIJÄKOULULUTUKSEN SATOA

LILJA-LIISAN TARINA

Olen Lilija-Elizaveta Akeksandrova tai yksinkertaisesti Lilja-Liisa. Olen syntynyt Salmassa. Se on “tuolla kauniissa Karjalassa, Laatokan järven rannalla...” Laulun sanat kertovat kotiseudustani. Karjalaan vanhempani tulivat Siperiasta vuonna 1949. Ennen sotaa kotipitäjäni oli suomalainen. Vanhempani eivät saaneet palata Pietariin, joten he menivät Karjalaan.

Kun olin lapsi, Salmassa puhuttiin suomea. Mutta kun aloitin koulun, opettajat sanoivat vanhemmilleni, että he eivät saa puhua suomea kotona, sillä lapset eivät silloin pärjää hyvin koulussa. Suomen kieli lakkausi olemasta virallinen kieli Karjalassa. Kotona isäni ja hänen tätinsä puhuivat keskenään suomea, äiti puhui suomea harvoin. Sääli, että vanhemmat eivät puhuneet suomea meidän lasten kanssa.

Beckman, Laamanen, Kolehmainen, Siekkinen, Romana, Savolainen – ne ovat minun esi-isieni ja perheeni sukunimiä. Nyt isäni on jo 91 vuotta ja asuu Karjalassa. Äitini kuoli yhdeksän vuotta sitten.

Minä olen 57-vuotias, olen syntynyt 9.1.1955. Ammattikoulun jälkeen pääsin töihin Krasniji Vibor-

Kaksi vuotta on joukko viestinnän nykyisiä ja tulevia ammattilaisia opiskellut suomen kieltä Inkerin kulttuuriseururan ja Inkerin liiton vetämässä projektissa. Pietarissa opettajina ovat toimineet Pietarin Inkerin liiton puheenjohtaja Wladimir Kokko ja Inkerin kirkon tiedottaja Tuulikki Vilhunen. Vuoden 2012 aikana kurssilaiset ovat kääntäneet tekstejä venäjämästä suomeksi ja käyneet läpi monia suomenkielisiä kirjoituksia ymmärtämisen näkökulmasta ja kirjoitettu lyhyitä tekstejä ja pitemmälle kehittyneet myös pitempiä. Kaikista kirjoituksista käytiin läpi ongelmat ja virheet.

Kurssilaiset olivat tyytyväisiä tapaan, millä tekstit käsiteltiin ja sen koettiin lisäävän itse kunkin kohdalla suomen kielen osaamista.

Kaksi kurssilaisista on varsin pitkälle kehittyneitä ja pystyvät kirjoittamaan suomeksi jo hyvin ja ymmärtävät yleensä hyvin suomen kieltä, kaksi kurssilaisista puhuu ja ymmärtää hyvin, mutta kirjoittaessa tulee vielä virheitä, tosin teksti on ymmärrettävää.

Kurssilaisista kolme oli taustaltaan inkeriläisiä. Kouluttajana toiminut Tuulikki Vilhunen uskoo, että kurssi on osaltaan säilyttämässä suomen kielen asemaa ja kulttuuria Pietarin alueella.

shets -tehtaaseen. Olin töissä ja opiskelin samanaikaisesti. Koulutukseltani olen diplomi-insinööri-kemisti. Olen valmistunut Kemiällisen teknologian opistosta vuonna 1977, pääaineenani analyttinen kemia. Vuonna 1983 valmistuin Teknillisestä korkeakoulusta, pääaineenani kemiallinen teknologia.

Korkeakoulun jälkeen toimin radiolaitteiden tutkimusinsinöörinä kuusi vuotta, jonka jälkeen siirryin Rahapaja -tehtaaseen, jossa työskentelin viisi vuotta. Vuonna 1992 toiminnan supistamisen vuoksi minun oli pakko etsiä toista työtä.

Palasin Krasniji Viborshets -tehtaaseen, jossa olin aloittanut työelämäni. Tehdas tuottaa kuparimetalliseosta ja siitä tehtyjä tuotteita. Työskentelin ympäristönsuojelun osastolla kymmenen vuotta ja sen jälkeen minut kutsuttiin takaisin Rahapajaan.

Siellä tuotetaan jalometalliseoksia, joista valmistetaan erilaisia tuotteita: kultaisia ja hopeisia kolikoita ja vaihtorahoja, valtiollisia palkintoja, kunniamerkkejä, mitaleja ym. Työskentelin teknologia-insinöörinä,

ja minun tehtäviini kuului tehdä teknologinen muokaus ja ratkaista ongelmat valmistusprosessin aikana luonnoksesta valmiiseen tuotteeseen.

Nyt olen eläkeläinen. Olen naimisissa. Mieheni on Ivan. Hän on ammatiltaan kaivertaja, mutta työskentelee viilaajana, joka tekee työvälineet. Meillä on kaksi lasta, poika ja tytär. Poika on Ilja, hän on 31-vuotias konerakennuksen diplomi-insinööri, ja on nyt työssä tietokoneen verkkovalvojana. Ilja meni naimisiin syksyllä viime vuonna. Tytär on Leena. Hän on 29-vuotias ja hän valitsi arkkitehtuurin erikoitumisalakseen. Hän on valmistunut Pietarin arkkitehtuuri-yliopistosta ja jatkaa opiskelua Italiassa.

Ivan on kalastaja ja metsästäjä. Sen vuoksi meillä myös on kaksi metsästyskoiraa, Orfei ja Olaf. Pidämme metsässä liikkumisesta, menemme sieneen ja marjaan tai vain kävelemään. Pidämme soutelemisesta ja käymme soutelemassa Laatokalla Karjalassa ja vietämme vapaapäivää järven rannalla. Talvella hiihdämme, kesällä ajelemme polkupyörällä. Leena luisettelee talvella ja kesällä, silloin kun hän haluaa juhlaa itselleen.

Harrastan suomen kielen opiskelemista, pidän kotimaan historian ja kansallisen kulttuurin opiskelusta. Haluaisin osata äidinkieltäni hyvin, mutta toistaiseksi en pysty toimimaan ilman sanakirjaa. ”Kotikontu” -kuorossa laulamme Inkerinmaan vanhoja kansanlauluja, ja lauluista saamme selville kansantapoja. Siitä syystä etsin sanojen merkityksiä, jotka ovat muuttuneet ajan kuluessa. Meillä on noin 70 suomalaista laulua. Haluaisin tehdä sanakirjan vanhojen laulujen sanoista.

Lilja-Elizaveta Aleksandrova

INKERIN KIRKON VANHAINKOTIEN TYÖNTEKIJÖITÄ KURSSITETAAN

Kelton teologinen instituutti järjestää neljä seminaaria Inkerin kirkon vanhainkotien työntekijöille. Ensimmäinen niistä pidettiin Kelton Instituutissa 20.4.2012. Kurssille osallistui 20 Inkerin kirkon vanhainkotien työntekijää. Korkeatasoiset luennot käsittelivät terveydenhoidon turvallisuutta ja vanhuutta koskevaa psykologiaa. Luennoitsijoina toimivat pietarilaisen Botkinin sairaalan ammattilaiset ja Pietarin yliopiston lääketieteellisen osaston opettajat. Inkerin Kirkon diakoni Dmitrij Galahov piti raamatutunnin ”Apu läheiselle”.

Seminaarin tavoitteena oli kehittää vanhainkohteissa työskentelevien ammattitaitoa ja auttaa sielunhoidon kysymyksissä. Seuraava seminaari pidetään Kikkerin palvelutalossa.

Oksana Dyba

Ludmila Pilvinskaja (vas.) ja viestintäprojektin toinen kouluttaja Tuulikki Vilhunen.

KUVAN HERÄTTÄMIÄ AJATUKSIA

Päiväkirja -niminen lehti on hyvin suosittu Pietarissa. Aamuisin metroasemilla jaetaan ilmaisia lehtiä, joita metrolla töihin menevät kaupunkilaiset ottavat mielellään luettavaksi. Lehdessä julkaistaan uutisia kaupungin tapahtumista.

Yhdessä lehdessä oli kuva kahdesta penkillä istuvasta seniorista lukemassa. Pietarissa järjestetään pian vanhusten juhla. Sodan aika, jolloin kaupunki oli piiritettynä 900 päivää, on traaginen sivu historiassamme. Historiallisesti Pietari on kokenut kovia toisen maailmansodan aikana, jolloin saksalaisjoukot piirittivät jo tuolloin miljoonakaupungiksi kasvanutta kaupunkia kahden vuoden ajan. Vesi, lämmitys, sähkö ja ruoka olivat lopussa ja satoja tuhansia ihmisiä kuoli. Sadat tuhannet pääsivät kuitenkin pakenemaan kaupungista.

Sota päättyi ja siitä on jo aikaa 67 vuotta. Eloojääneitä sotaveteraaneja on yhä vähemmän ja vähemmän. He elivät vaikeissa oloissa, puutteessa ja tekivät kovaa työtä uskoen kommunismin valoisaan tulevaisuuteen. Mutta heidän elämänsä ei tullut paremmaksi.

Yksi kaupungin kipeistä kysymyksistä on asunto-pula. Vaikka rakennustoiminta on jatkuvasti kehittyvä teollisuudenala Pietarissa, meillä on vielä jäljellä epä-mukavia moniperheasuntoja, joissa asuu Leningradin saarron kokeneita asukkaita ja veteraaneja. Näiden asuntojen lukumäärä pienenee jatkuvasti, koska kaupunki myöntää sosiaaliasuntoja iäkkäille yksinäisille ihmisille, sotaveteraaneille ja invalideille. Asuntopula on kuitenkin kaupunkimme kaikkein vaikeimpia kysymyksiä edelleen.

Luulen, että meidän legendaariset vanhuksemme – voittajat – ansaitisivat paremman elämän kuin heillä on. Voitettujen elämä on paljon parempi...

Ludmila Pilvinskaja

INKERINMAATA RISTIIN RASTIIN PAULAHARJUN JALANJÄLJISSÄ

”Sitkeäselkäinen suomalainen on asuttanut Inkerin tasangot, hän on raivannut Aunuksen rikeiköt ja Vienan korvet. Sama suomalainen on riutunut Ruijan rannoille ja raatanut sinne niittyjä sekä peltoja — sama sitkeä korpienröykkyttäjä on puskeutunut Pohjois- Ruotsin suuriin erämaihin aina lumikattoisia tuntureita myöten, jopa kiikkunut yli valkoisten harjojen.

Teksti on lähtöisin Samuli Paulaharjun vuonna 1937 ilmestyneestä Kiveliön kansa –kirjasta, joka syntyi hänen Pohjois-Ruotsiin tekemältään tutkimusmatkaltaan.

Kurikassa syntynyt torpparinpoika Samuli Paulaharju oli opettaja, joka kesälomillaan teki myös Suomen rajojen ulkopuolelle ulottuvia tutkimusmatkoja, joiden tuloksena syntyi lukuisa joukko kansatieteellisiä teoksia ja artikkeleja mm. kolttien, kveenien ja Vienan karjalaisten elämästä. Oulussa asunut Paulaharju oli, paitsi kirjailija, myös taitava piirtäjä.

Kesällä 1911 Samuli Paulaharju teki rakennus-tutkimusmatkan Inkeriin ja julkaisi matkaltaan toistakymmentä lehtikirjoitusta. Artikkelit on vuonna 2011 julkaistu kirjana Samuli Paulaharjun Inkeri. Paulaharju kiersi Inkerinmaan runsaassa kahdessa kuukaudessa ristiin rastiin ja tallensi kamerallaan kyläkuvia ja niiden asukkaiden elämää. Tuloksena on ainutlaatuinen kuvakokoelma entisestä Inkeristä.

SATA VUOTTA MYÖHEMMIN?

Samuli Paulaharjun Inkeri –kirja herätti kysymään, mitä samoille kylille nykyisin kuuluu. Inkerin lähihistoria on ollut ankaraa: alkuperäiset asukkaat ovat joutuneet lähtemään kodeistaan, sota- ja neuvosto aika ovat jyränneet kyliä alleen. Lisänsä Inkerin maisemien ja kulttuurisen ympäristön muutokseen tekee Pietarin suunnaton laajentuminen.

Syntyi tarve kiertää Paulaharjun kylät lävitse ja dokumentoida niiden nykypäivää. Työryhmä Aune Kämäräinen ja Helena Miettinen saivat kartoitusprojektilleen apurahan Suomen kulttuurirahastolta tänä vuonna ja vuoden loppuun mennessä on osa Paulaharjun tekemästä matkasta on taitettu. Touko- ja elokuussa oli kohteena oli Pohjois-Inkeri ja marraskuussa matka suuntautui Itä-Inkeriin. Tutkimusretki jatkuu tulevana keväänä.

SUURI MAA, SUURET KUOPAT

Paulaharjun matkakertomusta lukiessa ei voinut muuta kuin ihmetellä sitä, miten mies selviytyi matkas-

*Salmen silta Lempaalassa vuonna 1911 ja 2012.
Kuvat Samuli Paulaharju ja Arvo Iho.*

taan mutkikkailta hiekkateillä polkupyörällä kamera ja 100 lasinegatiivia repussa. Pohjois- ja Itä-Inkerin reissujen jälkeen voisi Paulaharjua lohduttaa, että erityisen sujuvaa ei matkanteko ollut 100 vuotta myöhemminkään.

Lähihistoria on koetellut Pohjois- ja Itä-Inkerin kyliä ehkä vieläkin ankarammin kuin Keski- ja Länsi-Inkeriä. Pohjoisessa, Suomen vanhaa rajaa lähellä olevat pitäjät: Lempaala, Miikkulainen, Valkeasaari ja Vuole on jyrätty tasaiseksi. Sen sijaan Toksovassa, Keltossa ja Rääpyvällä on säilynyt myös jonkin verran entistä asumusta. Markkova on autioitunut, sen sijaan Järvisaassa ja Liissilässä on jotain jäljellä.

Sitkeästi yritimme kuitenkin paikantaa kyliä, joissa Paulaharju aikanaan kävi ja joista hän matkakertomuksissaan kertoo. Jouduimme kuitenkin toteamaan, että kaikkiin paikkoihin ei pääsyä ole. Laatokan rannalla oleva Miikkulainen on yksi niistä. Paikkakunta on ensinnäkin sotilasaluetta, jonne olisi saatava erityislupa. Yrityksistä huolimatta ei löytynyt viranomaista, joka olisi tällaisen lupapaperin kirjoittanut. Aikaisemmilla retkillä tie Miikkulaisiin oli tyssännyt tiellä olevaan, sotilaiden vartioimaan puomiin. Päätimme yrittää saada lupa puominvartijoilta, mutta nyt

ei löytynyt edes puomia. Parin vuoden takainen Asta-myrskyn jäljet näkyivät Laatokan rannan läheisyydessä. Metsää oli kaatunut valtavilta alueilta ja puut rötköttivät ristiin rastiin. Luultavasti Miikkulaisten tielle ei muita puomeja tarvittu kulkijoita estämään.

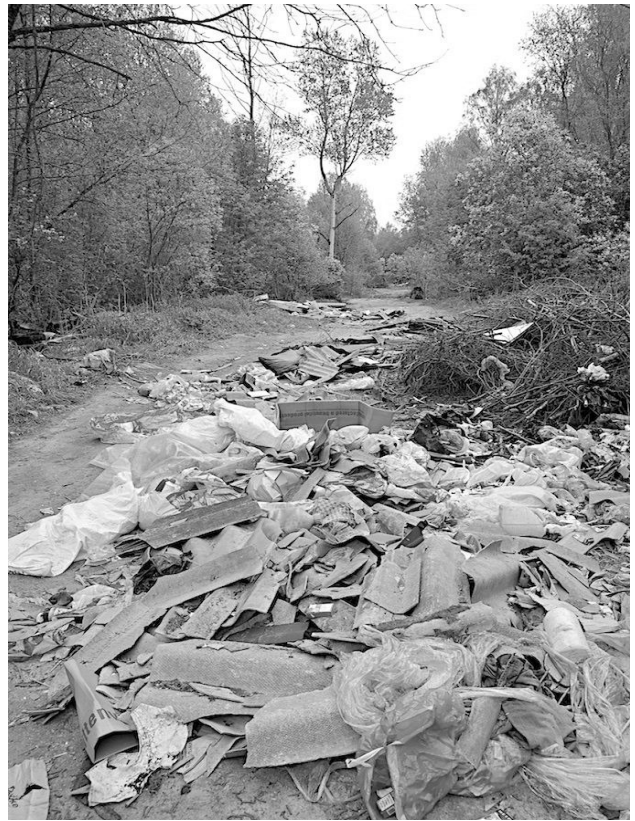
Toksovan Hepojärven rantaan ei enää pääse lehmiä juottamaan. Rantatontit ovat paikallisten uusrikkaiden omistuksessa ja hulppeat huvilat ympäröity kolme metriä korkeilla aidoilla. Kysyimme paikallisilta asukkailta tietä Himakkalaan. Kuoppainen kylätie näytti kulkukelvottomalta, mutta neuvojan mukaan muutaman sadan metrin kuluttua tie paranisi. Taitavasti kuoppia väistellen kuljettaja sai auton etenemään puolisen kilometriä, kunnes tuli täyspysähdys. Keskellä tietä oli kaatopaikka. Kyseessä ei ollut mikään risukassa, vaan tielle oli kipattu erilaista rakennusjätettä useiden kymmenien metrien matkalle. Esteitä ihmetellessämme automme ohi ajoi mopomies kalastusvälineet selässään. Hän oli matkalla Himakkalan suuntaan ongelle. Kävi kateeksi Paulaharjua. Polkupyörällä jäljellä oleva 8 kilometrin matka olisi taittunut kuoppia kierrellen, mutta henkilöautolla ei pidemmälle ollut asiaa. Hyvä, että auton sai käännettyä ympäri.

Markkovaa ”valloittamaan” lähdimmekin maastoautolla. Markkovan kirkonkylän ja Uudenkylän paikat ovat tietttömiä taivalten takana. Kura roiskui Markkovan pelloilla etsiessämme merkkejä entisistä inkeriläiskylistä. Uudessa kylässä niitä löytyikin: omenapuut olivat säilyneet hengissä vuosikymmenet ja ruusupensaat olivat levinneet Naasian joen rantatörmälle. Matka Pienelle-Autiolle tyssäsi kuitenkin hetteikköön. Kahden tunnin yrityksen jälkeen op-paamme ja autonkuljettaja päättivät lähteä etsimään traktoria avuksi. Ajatus tuntui täysin absurdilta. Asumaton maaseutu ei vaikuttanut paikalta, josta traktorin noin vain löytää. Venäjä on kuitenkin maa, jossa mikään ei toimi, mutta kaikki järjestyy. Puolentoista tunnin kuluttua ikivanhan Belarusin valot ilmestyivät puiden lomasta ja maasturi nousi suosta.

MITÄ SEURAAVAKSI?

Vaikeuksista huolimatta kameraan on tarttunut myös entisen Inkerin nykypäivää eri näkökulmista. Lopputuloksesta tulee aivan taatusti täysin erinäköinen kuin Paulaharjun Inkerin matkalla. Ennakkotutkimusmatkat jatkuvat keväällä, jolloin kohteena on Keski- ja Länsi-Inkeri. Sen jälkeen käymme aineiston lävitse ja mietimme, missä muodossa tulokset esitellään.

Moni jäsen on kiinnostunut Paulaharjun matkasta ja valmis seuraamaan hänen matkareittiään seura-matkalla. Ryhmämatkan vuoro tulee kuitenkin vasta sen jälkeen, kun tiedetään, minne bussilla pääsee. Sen olemme huomanneet, että kartalle piirretyt tiet kertovat vain osan totuutta.

Inkerin teillä. Matka Toksovan Himakkalaan päättyi tien keskelle kasattuun pop-up-kaatopaikkaan. Kuva Arvo Iho. Markkovan Uuteenkylään pääsi kahlaamalla Naasianjoen yli, mutta Pieneen-Autioon kuljettiinkin jo saattueessa terhakkaan Belarus-traktorin vetämänä.

Toksovan hiirkoira vuosimallia 2012. Vahtii myös taloa. Kuva Helena Miettinen.

MARKKOVAN HIIRKOIRA

Markkova ol' syrjäine seurakunta. Eivät markkovoist käyneet paljo oman vallan ulkopuolel. Eikä markkovoisiin elost tiijetty paljo muuvval Inkeris.

Kerrotai, ennevanhua Markkoval ei olt kissoi. Markkovoist ei tietäniet kissoist mittiä.

Kerran Markkovan mies kävi Mujal. Siel hiä huommas, ku pikku karvaine peto kulki pelkiämättä tuppuahen. Mies luul' sen olevan koira. Hiä kysyi, mitä koira tekkyö tuvas, ja talon omat vastasiit, jot se on kissa, ja jot se on pyytämäs hiirlöi. Markkoval hyvin hiirlöi tunnetti. Mies piätti kissan olevan hyötylline koton. Takamatkas hiä unehutti peton nimen, ja koton kertoi koirast, mikä pyyti hiirlöi. Markkovoist tahtoit hiirlöin pyytäjiä ommii kotiloihe. Sit ol' Markkoval paljo huastloi, ja ain mainittii hiirkoira.

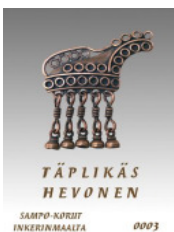
Koht kävviit markkovoist Mujal kysymäs, eiks uo hiirkoirua myytäväks.

Mujalaist ihmetteliit ja nauroit, mut antoit markkovoisil kissan penttuloi. Nii markkovoist saivat kissoi. Siint ajant muuvval Inkeris kerrotai, kui tuhmat markkovoist hankkiit hiirkoiran.

Tätä tarinaa olen kuullut 1990-luvulla, m.m. Viktor Savolaiselta. Silloin minulta usein kysyttiin, tiedäkö mikä on hiirkoira, tosin kysyjät itse tiesivät sitä.

A. Krjukov

Julkaistu: INKERI N 3 (078), 2012.

Sampokorut ovat upeita, suomalais-ugrilaisia perinnekoruja. Sampokoruja voi tilata sähköpostin kautta: koivujatahti (at) inkeri.com tai suoramyyntistä Inkerin kulttuuriseurasta Wallininkatu 7, auki arkisin ma-pe klo 10-16.

SARLOTKA

Helmi oli tuonut Marian kirkon käsityökerhoon lokakuun alussa itse paistamaansa perinteistä Inkerissä leivottua omenapiirakkaa Sarlotkaa. Maistuvan ja helpon piirakan ohje a la Helmi:

SARLOTKA

1 stakana sokerhiekkää

3 munaa

1 kuppi piällistä

1 ½ stakanaa jauhoja

½ tl soodaa

Omenat paloitellaan särälle. Aineet sekoitetaan ja kaadetaan päälle. Paistetaan kiukaaalla.

(Stakana=juomalasi, sokerhiekkä=hieno sokeri, piällinen=smetana, särä=vuoka, pelti, kiuas=uuni)

TULE KERTOMAAN RUOKAMUISTOJA

Muistorasiat-projektissa keräämme vuoden 2013 aikana inkeriläisiä ruokamuistoja. Helikuun 27. päivänä järjestämme ruokamuistojen iltapäivän Inkerin kulttuuriseurassa klo 14-16. Mitä syötiin kotona, koulussa, sodan aikana, karkotuspaikoilla. Ihan kaikkea mahdollista ruokaan ja ruokailuun liittyvää. Myös reseptejä Inkerin ruokailtaa varten.

INKERILÄISYYTTÄ ETSIMÄSSÄ

Anneli Asplund

Perestroika ja glasnost olivat ne taikasanat, jotka 1980- ja 1990-lukujen taitteessa tekivät mahdolliseksi suomalaisten esteettömän pääsyn Inkeriin. Mihail Gorbatschovin uusi politiikka Neuvostoliitossa avasi rautaesiripun, joka oli n. 70 vuoden ajan estänyt suomalaisia pääsemästä Inkerinmaalle. Ennen Venäjän vallankumousta suomalaiset runonkerääjät ja muut perinteentutkijat olivat voineet liikkua vapaasti Inkerinmaalla. Heidän keruutyönsä tuloksena Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kokoelmiin tallennettiin runsaasti tietoutta inkeriläisten perinnekulttuurista. SKS:n kansanrunousarkiston kokoelmat kuuluvatkin maamme vanhimpiin ja merkittävimpiin. Venäjän suuri vallankumous kuitenkin lopetti suomalaisten yhteydenpidon Inkeriin. Tietoja saatiin sotapakolaisina Suomessa olleiden inkeriläisten välityksellä 1940-luvun alkupuolella. Mitä heille tapahtui Neuvostoliittoon palauttamisen jälkeen, se jäi silloin hämärän peittoon.

Rajat Inkeriin aukenivat vihdoinkin 1980-luvun lopulta lähtien. Me kansanrunousarkiston tutkijat halusimme päästä jatkamaan edellisten sukupolviensa alkamaa työtä. Halusimme kuulla inkeriläisten elämäntarinoita, kuulla heidän kohtaloistaan. Halusimme kartoittaa nykyinkeriläisten perinnekulttuuria. Meitä kiinnosti nähdä, millaisia inkeriläiset kylät olivat nyt. Tärkeintä oli päästä puheisiin inkeriläisten ihmisten kanssa. Voisimmeko entisten runonkerääjien tavoin tulla heidän kanssaan toimeen suomen kielellä? Kuinka inkeriläisten oma kieli oli ylimalkaan säilynyt? Miten inkeriläiset kokivat itsensä, mikä heidän identiteettinsä oli? Tällaisin ajatuksin sonnustauduin lähtemään Suomenlahden toiselle puolelle, kun näytti siltä, että sinne voidaan jälleen päästä tekemään kenttätöitä.

Ensimmäinen matkani Inkerinmaalle tapahtui kesällä 1990. Meitä oli kaksi tutkijaa, jotka Suomen ja Neuvostoliiton välisen yhteistoimintasopimuksen puitteissa pääsimme matkalle. Kumppaninani oli filtri Lauri Harvilahti Helsingin yliopiston Folkloristiikan laitoksesta. Meidän lisäksi ryhmäämme kuului virolaisia tutkijoita, Tallinnan Kielen ja Kirjallisuuden Instituutin kansanrunousosaston johtaja Ingrid Rützel ja videokuvaaja Einar Sinijärvi. Tuutarissa joukkoomme liittyivät vielä inkeriläissyntyinen folkloristi Eino Kiuru ja suomalaista sukua oleva kansanmusiikintutkija Kalle Rautio, kumpikin Petroskoista.

Matkasimme juhannusviikon alussa Tallinnaan, mistä virolaisten kanssa lähdimme autolla Hatsinaan. Täällä tapasimme aluksi Vihtori Hyyrösen, Inkerin

Juhannuskokko on juuri sytytetty Tuutarinmäen juhlapaikalla.

Juhannuskokko on juuri sytytetty Tuutarinmäen juhlapaikalla.

Liiton silloisen puheenjohtajan. Hän vaimoineen keskitti meitä vieraanvaraisessa kodissaan. Hän majoitti ryhmämme toisen puolen Hatsinaan. Toinen puoli, me naisväki autonkuljettajamme keralla jatkoimme matkaa Pietariin ja sieltä vielä pohjoisen suuntaan Toksovaan Rappulan kylään, minne meidän oli tarkoitus majoittua.

Hilma Biss ja Röntyskä

Perille saavuimme vasta puolenyön maissa ja jouduimme herättelemään emäntämme Hilma Bissin, joka oli jo mennyt yöpuulle arveltuaan meidän saapuvan vasta seuraavana päivänä. Myöhäisistä yövieraista lainkaan hermostumatta hän joustavasti järjesti meille yösijan, puhalsi tomerasti ilmapatjat käyttökuuntoon ja sitten painuimme yöpuulle.

Hilma Biss osoittautui oivaksi matkaemännäksi. Hän tunsi Toksovaa laajalti kotikylänsä ulkopuolelta. Luonteeltaan hän oli ponteva, ja voimaneiseksi häntä moni inkeriläinen kutsuikin. Hän oli huumorintajuinen, määrätietoinen ja aikaansaapa, elämässään paljon kokenut. Sodan aikana hänet evakuoitiin Laatokan jäitä pitkin itään. Hän oli vain 16-vuotias joutuessaan monien muiden inkeriläisten tavoin työleirille Siperiaan. Siellä hänet pantiin raskaisiin metsätöihin ja eräässä vaiheessa myös kaivostyöhön. Monien vaiheiden jälkeen hän pääsi Petroskoin seudulle Matrosan kylään, missä oli muitakin inkeriläisiä.

Juuri tämä vaihe koitui tärkeäksi nuorelle Hilma Myhkyrälle, koska Matrosassa hän tapasi ihmisiä, jotka vaikeinkin aikoina jaksoivat painottaa oman kielen ja kulttuurin säilyttämisen merkitystä. Kun inkeriläisten vihdoin sallittiin palata takaisin omalle maalle, Hilmakin pääsi synnyinpitäjänsä Toksovaan. Kotikylää ei kuitenkaan enää ollut. Sen tilalla kulki suuri voimajohto, ja kotitalosta oli merkinä vain muutama lohkare kivijalkaa. Hilma kotiutui Rappulan kylään, pääsi töihin laitokseen, jossa kasvatettiin koe-eläimiä tieteellisiin tarkoituksiin, perusti perheen venäjänksalalaisen miehen kanssa ja heille syntyi kaksi lasta.

Vuonna 1977 Hilma Biss perusti oman kylän naisten kanssa laulu- ja tanssiryhmä Röntyskän. Vaikutteita tässä harrastuksessa hän sai inkeriläissyntyiseltä, Viola Malmilta, joka toimi Petroskoissa kansantanssien tutkijana. Hän opasti alkuun Röntyskän naisia. Ryhmä sai vuosien mittaan mainetta ja kävi silloin tällöin esiintymässä Neuvostoliitossa Inkerin ulkopuolellakin. Nyt juhannuksen kynnyksellä Rappulassa valmistauduttiin lähtemään Tuutarin mäelle Inkerin Liiton järjestämään suureen juhannusjuhlaan. Sinnehän ryhmämme virolaiset tutkijat olivat meitä suomalaisiakin johdattalemassa.

Juhannusjuhla Tuutarissa

Juhannusaatto valkeni aurinkoisena. Rappulasta mekin suuntasimme matkamme Tuutariin, minne saavuttiin vähän ennen puoltapäivää. Tuutarinmäkihän on Inkerinmaan korkein paikka. Sen laella aikoinaan oli ollut Tuutarin suomalaisen seurakunnan komea kirkko. Meille kerrottiin, että sodan aikana saksalaiset sen räjäyttivät hajalle eikä paikalla enää ollut muuta kuin joitakin kivipaasia. Kalmistosta oli jäljellä pieniä kyläseppien takomia rautaristejä, joita viime aikoina oli alettu puhdistaa esiin tiheän pusikon peitosta. Tuutarin kirkonmäki muodosti ihanteellisen paikan ulkoilmajuhlaa varten, sillä mäen yksi sivusta oli laajentunut notkelmaksi, jonne oli nyt rakennettu laulu- ja soittolava ja penkkirivit yleisöä varten. Mäen rinteille oli pystytetty kymmeniä telttoja. Jatkuvana virtana saapui mäen juurelle bussilasteittain juhlavieraita.

Tuutarin juhannusjuhlasta 1990 muodostui suuri inkeriläisen kansan kohtaaminen. Väkeä saapui, ei vain Inkerinmaalta, vaan myös Suomesta ja Ruotsista, Karjalasta, Virosta ja jopa meren takaa Pohjois-Amerikasta. Paikallisen järjestäjän arvion mukaan väkeä olisi ollut jopa 10.000 henkeä, mutta oikeampi arvio lienee n. 6 000–7 000 henkeä. Ohjelma alkoi juhlallisella Inkerin lipun nostolla. Kuorojen laulamaan kansallishymniin Nouse Inkeri yhtyi muukin juhlakansa. Ohjelma koostui juhlapuheista, lausunnumeroista sekä kuorojen, kansanlaulu- ja tanssiryhmien esityksistä. Röntyskä kuului päivän värikkäimpiin esiintyjiin. Suomi-Seuran edustajat jakoivat ansiomerkkejä Inkerin Liiton aktiivisille toimijoille. Me tallensimme juhlan kulkua videokameroin. Virallisen ohjelman väliajalla tiedusteltiin kovaäänisten välityksellä nimeltä mainittuja henkilöitä ja pyydettiin saapumaan tiettyyn kohtaamispaikkaan. Moni olikin lähtenyt juhlaan toivoen löytävänsä sukulaisiaan tai tuttaviaan. Mekin saimme todistaa monia iloisia jälleennäkemisiä.

Valtava juhannuskokko sytytettiin hyvissä ajoin illalla, ja sen ympärillä sadat ihmiset innostuivat laulamaan ja tanssimaan. Laulua johti erinomainen kansanlaulaja, jonka myöhemmin opimme tuntemaan Olga Ostosena. Vähän kauempana oli pastori Arvo Survon ympärille kokoontunut joukko nuoria laulamaan hengellisiä lauluja. Kaikkialla oli iloisia ihmisiä, jotka kulkivat tuttuja tapailten. Telttoissa lepailtiin, syötiin eväitä tai kerrottiin kuulumisia. Nautittiin lämpimästä juhannusyöstä ja juhlatunnelmasta. Tuutarinmäki hiljeni vasta pikkutunneilla.

Helteisenä juhannuspäivänä kokoonnuttiin jälleen Tuutarinmäelle, mutta nyt jumalanpalvelukseen mäen toiselle laidalle vanhalle kalmismaalle lehtevien puiden varjoon. Arvo Survo johti sunnuntaiamun jumalanpalvelusta, kuoro lauloi ja kansa sai vei-

Hilma Biss, Rappulan Röntyskä-ryhmän johtaja Toksovasta

Olga Ostonen kotipihallaan Skuoritsan Taaitsan kylässä.

*Nadja Zamjatkina pu-
keutuneena inkerisuo-
malaiseen juhlapukuun
Tuutarin juhannusjuhli-
la istumassa teltan edus-
talla.*

Röntyskässä useampia.

Haapakankaan Jukin kylässä haastattelimme Nadja Zamjatkinaa, jonka olin tavannut jo juhlilla. Nadja asui yksin vanhassa, osin jo rappeutuneessa

sata Suvivirttä ja muita vanhoja virsiä kuten vuosikymmeniä sitten.

Rappulasta Hatsinan seuduille

Juhannuksen jälkeen palasimme Rappulaan jatkamaan aloittamiamme haastatteluja. Hilma Biss osoittautui itsekin erinomaisen eläväksi kertojaksi, ja näin saimme paljon tietoa Rappulan oloista ja elämästä. Puhutimme muitakin Röntyskän naisia, mm. Hilma Niemeläistä ja Hilma Nevalaista, Hilmojahan oli

hirsitalossaan. Mielellään hän kertoi meille elämästään. Hänkin näytti, miten vanhoja kansantansseja mentiin. Hän osoittautui myös erinomaiseksi laulajaksi, joka muisti loputtomasti vanhoja piirilauluja ja kykeni vaivattomasti improvisoimaan uusiakin. Hän sanoi laulavansa usein yksin omaksi ilokseen ja myös kuullakseen omaa äidinkieltään, sillä hän oli silloin Jukin kylän ainoa inkerinpuhujia.

Rappulasta siirryimme Hatsinaan ja pääsimme asumaan Aleksanteri ja Hilda Mullosen kotiin. Hilma Bissin tavoin Mullosetkin olivat asuneet aikanaan Petroskoin seudulla Karjalassa. He olivat siinä suhteessa harvinainen pariskunta, että kumpikin oli inkerinsuomalaisia, ja siksi inkerin suomi oli säilynyt kotikielenä. Mullosilla oli oma talo ja sen ympärillä vihanta, hyvin hoidettu puutarha. Santeri Mullosesta tuli meille kenttätöissämme korvaamaton opas. Hän tunsi laajalti eri kylien inkeriläisiä, taisi tiet, tiesi maat ja mannut. Hän oli valistunut ja hyvin perillä päiväkohtaisista asioista sekä osallistui aktiivisesti Inkerin Liiton toimintaan Hatsinassa. Hän oli meille erinomainen tietolähde ja hyvä keskustelukumppani. Sittemmin Mullonen oli aktiivisesti mukana Hatsinan kirkon kunnostuksessa ja toimi kirkon luottamustehtävissä. Hänen mukanaan pääsin käymään ensi kertaa hänen kotikylässään Skuoritsan Puutostissa, missä seuraavana kesänä teimme kenttätutkimusta. Juuri Puutostissa sainkin ensi kertaa seurata, miten karjaa ajettiin yhteislaitumelta kotiin pitkin kylänraitia. Se oli tapahtuma, jota tulevina kesinä usein saimme seurata eri kylissä. Kerran inkerikkokylässä Soikkolan Viistinässä jouduin jopa itsekin paimentamaan vuohilaumaa. Vuorossa oleva paimen oli nukkunut pomiin, ja haastateltavani oli lähdettävä herättelemään tätä unikekoa.

Meidän kannaltamme hienoa oli, että Santeri Mullosella oli oma auto, jolla hän kuljetti meitä kylästä toiseen. Näin solmimme jo tällä ensimmäisellä matkallamme hyviä tuttavuussuhteita ihmisiin. Opimme tuntemaan Skuoritsan Taaitsan kylässä asuvan Olga Ostosenkin, jonka olimme jo kuulleet laulavan juhannusjuhliilla. Olga asui omissa talossaan ja hoiti ahkerasti puutarhaansa sekä peruna- ja kasvimaitaan. Hän osoittautui verrattomaksi kansanlaulujen osaajaksi ja lennokkaaksi esiintyjäksi. Lämpimänä kesäpäivänä nostettiin teepöytä samovaareineen ulos pihamaalle ja siinä lehtevien puiden varjossa Olga lauloi meille kymmeniä lauluja. Mukana kuuntelemassa olivat myös Hilda-tytär ja lapsenlapset.

Olga Ostonen oli eräs niistä, jotka olivat olleet evakkoina Suomessa sota-aikana. Meille hän kertoi ajastaan Messilässä Lahden lähellä ja muisteli lämpimästi Messilän kartanon silloista isäntäväkeä. Olga kertoi meille myös omasta karkotuksen ajastaan Neuvostoliiton eteläosissa ja paluusta omalle kotimaalle.

Maria Zeliverstova vuohipaimenena Soikkolan Viistin kylässä Länsi-Inkerissä 1992.

Hilda ja Santeri Mullonen Hatsinassa kotitalonsa edustalla seurassaan Slava, tyttärenpoika.

Se oli koskettava kuvaus inkeriläisestä sitkeydestä sekä monien vaivojen ja vastusten voittamisesta. Olga Ostonen kulki jalkaisin 500 kilometriä Inkerinmaalle taluttaen omaa lehmäänsä. Vapaamatkustajana lehmän selässä kulki mukavasti kukko. Näistä lähtökohdista alkaen Olga Ostonen loi jälleen uuden elämän kotona Inkerinmaalla.

Vajaan parin viikon aika kului nopeasti, mutta näiden päivien kuluessa solmimme monia, tulevien kenttätöidemme kannalta hyödyllisiä suhteita. Koimme inkeriläisissä kodeissa paljon ystävällisyyttä ja vieraanvaraisuutta. Monta kertaa tuntui siltä, että ihmiset olivat vain kuulijaa vailla, halusivat purkaa sydäntään ja avoimesti kertoa omista elämänvaiheistaan. Niiden järkyttävyyttä sai välillä kyyneleet silmiin sekä kertojalta että kuulijalta. Saimme nähdä, että vanha sukupolvi muisti vielä paljon varsinkin kansanlauluja, joita nuoremmat nykyisin harrastivat kuoro- ja tanssiryhmien puitteissa. Iloksemme saimme kokea, että inkerin kielen taito oli vanhan polven kesken säilynyt hyvin. Nuorempien kohdalla tilanne oli kuitenkin jo toinen. Juuri suomen kielellä oli kuitenkin tärkeä merkitys inkeriläisyyden, oman identiteetin rakentajana. Nuorten piirissä kuuluminen erilaisiin inkeriläiskuoroihin ja tanssiryhmiin koettiin myös omaa inkeriläisyyttä tukeväksi tekijäksi, vaikka vanhempien äidinkieltä ei enää hyvin hallittukaan.

Kaikesta tästä kertovat tarinat ja laulut tallentuivat ääni- ja videonauhoille. Ne kuuluvat nyt osana Kansanrunousarkiston laajaa Inkeri-kokoelmaa ja ovat kertomassa Inkerin kansan monista, usein katkeristakin vaiheista entisen Neuvostoliiton ajoilta. Ne kertovat myös inkeriläisten sitkeydestä ja käsittelemättömien vaikeiden vastoinkäymisten voittamisesta. Seuraavina kesinä jatkoin Kansanrunousarkiston kenttätutkimusta Inkerissä toisten työtovereiden kanssa, mutta kertomukset näistä matkoista kuuluvatkin jo toisen tarinan piiriin.

JUHLAVUODEN MATKA

Inkerin kulttuuriseuran juhluvuoden kunniaksi suunnitellaan elokuussa hieman erilaisen Inkeri-matkan, joka suuntautuu Siperiaan Krasnojarskiin ja Irkutskiin, jonne inkeriläisiä vainon vuosina karkotettiin. Valitettavasti emme ole vielä saaneet matkatoimistolta tarjousta. Kerromme asiasta heti kun mahdollista nettisivuilla ja kirjeitse.

JÄSENMAKSU 2012

Syyskokous säilytti jäsenmaksun ennallaan. Työikäisiltä se on 18 euroa ja työttömiltä, eläkeläisiltä ja opiskelijoilta 10 euroa. Jäsenmaksun voi maksaa Kulttuuriseuran tilille Lammin säästöpankkiin FI37 4260 1420 0537 41. Jäsenmaksulomake liitteenä.

KEVÄÄN TAPAHTUMAKALENTERI

KULTTUURIKAHVILAT

Kulttuurikahviloiden kokoontumispäivä muuttuu pois torstaista: tammikuussa keskiviikkona, helmikuussa perjantaina ja maaliskuussa tiistaina.

TAMMIKUU 30.1.2012 klo 16–18

Kaapre Tynni. Filosofian tohtori Mikko-Olavi Sepälä kertoo inkeriläisestä opettajasta, lehtimiehestä, Kolppanan seminaarin johtajasta ja vaikuttajasta.

Helmikuu 15.2. klo 14–18

Inkerin kulttuuriseura 20 v. Juhlavastaanotto.

Musiikkia ja muistoja vuosien varrelta. Tervetuloa joukolla juhlistamaan seuran 20-vuotista taivalta ja tapaamaan entisiä hallituksen jäseniä. Kukkien sijasta toivomme tukea Inkerin merkkihenkilöt -kirjan painatuskuluihin. Yli 300-sivuinen kirja ei ihan ehtinyt juhlapäiväksi, mutta ilmestyy kevään aikana. Syntymäpäivälahjat voi ohjata Inkerin kulttuuriseuran tilille Lammin säästöpankkiin FI37 4260 1420 0537 41.

Maaliskuu 21.3. klo 19.

Kulttuurikahvila vieraillee Kapsäkki-teatterissa, osoite Hämeentie 68, 00550 Helsinki.

OOT SÄ ONNELLINEN?

Tragikoomisia tarinoita C-rapun naisista

Kerrostalo Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Keravalta, Oulussa – missä tahansa Suomessa.

Talon C -rapussa asuu 15 eri-ikäistä naista: sinkkuja, kotiäitejä, yksinhuoltajia, uranaisia, eläkeläisiä... Mistä he haaveilevat, mitä pelkäävät, miksi he valehtelevat tai vaikenevat? Ovatko he onnellisia? Kun nämä naiset kertovat tai laulavat suorasukaiseen tyyliin ja huumorilla elämästään, ei katsoja voi olla varma pitäisikö hänen itkeä vai nauraa.

C -rapun naisten kirjailijoita ovat mm. Eva Halldinger, Kaarina Hazard, Anna-Leena Härkönen, Rosa Liksom, Marja-Leena Mikkola, Sinikka Nopola ja Taina West.

Esiintyjät: Minna Kivelä, Eeva Litmanen, Reetta Ristimäki, Jussi Tuurna Dramatisointi ja ohjaus: Ritva Holmberg

Ryhmälippu 21 €/hlö. Varaukset toimistoon: 09 -2733 225 tai sähköpostitse koivujatahti@inkeri.com.

PERINNEMALLEJA TYRÖSTÄ

Kaukana Australiassa asuva Sirpa Härö on lähettänyt Tyröstä olleen mummonsansa Anna Maria Käkösen käsityömalleja ja tehnyt niistä ruutumallit. Näppäräsormiset pystyvät neulomaan Tyrön tähtilapaset tai virkkaamaan ruusupitsin. Ohjeita myös nettisivuilla www.inkeri.com.

